

การปฏิวัติฝรั่งเศส ค.ศ.1848 กับหนทางการสร้าง ประชาธิปไตยใหม่ในสมัย สาธารณรัฐที่สองของประเทศ

*French Revolution 1848 and
the Pathway to Making the New Democracy
in the French Second Revolution*

ธิติพงศ์ มีทอง

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

Dhitiphong Meethong
Faculty of Humanities and Social Sciences
Nakhon Pathom Rajabhat University

บทคัดย่อ

การปฏิวัติฝรั่งเศสใน ค.ศ.1848 หรือรู้จักในนามการปฏิวัติเดือนกุมภาพันธ์ ถือเป็นจุดเริ่มต้นของการปฏิวัติยุโรปใน ค.ศ.1848 ในอีกหลายประเทศต่อมา ผลของการปฏิวัติเดือนกุมภาพันธ์ส่งผลให้ราชวงศ์ออร์เลอองส์ที่ปกครองฝรั่งเศสมานับตั้งแต่ ค.ศ.1830-1848 ต้องสิ้นสุดอำนาจลง อีกทั้งยังนำไปสู่การสถาปนาสาธารณรัฐที่สองของฝรั่งเศสขึ้นภายหลังจากการโค่นล้มอำนาจของพระเจ้าหลุยส์ฟิลิปในเดือนกุมภาพันธ์ รัฐบาลชุดใหม่ในสมัยสาธารณรัฐที่สองของฝรั่งเศสได้ปกครองประเทศในช่วงระยะเวลาอันสั้น แต่ทว่าในช่วงเวลาดังกล่าวนับแต่วันที่ 23 มิถุนายน ค.ศ.1848 ประชาชนในกรุงปารีสก็ได้ก่อการจลาจลครั้งใหญ่ขึ้น การจลาจลระลอกที่สองนี้รู้จักกันในนาม “การจลาจลแห่งเดือนมิถุนายน” ทว่าการจลาจลครั้งดังกล่าวนี้กลับไม่ประสบความสำเร็จเหมือนเมื่อครั้งการปฏิวัติเดือนกุมภาพันธ์ ครั้นต่อมาในเดือนธันวาคมของปีเดียวกันนั้น พระเจ้าหลุยส์นโปเลียนยังได้รับการเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดีของสาธารณรัฐที่สองของฝรั่งเศสด้วยเสียงสนับสนุนส่วนใหญ่จากชาวนาและกรรมกร นอกจากนี้พระองค์ยังมีภาพลักษณ์ที่แสดงความเป็นผู้นำตลอดจนการได้รับความศรัทธาจากประชาชนชาวฝรั่งเศสในฐานะที่เป็นเชื้อพระวงศ์แห่งโบนาปาร์ต ทำให้เพียงสี่ปีของการบริหารประเทศในยุคสาธารณรัฐที่สอง พระองค์ทรงยุบระบอบสาธารณรัฐที่สองและได้จัดตั้งจักรวรรดิฝรั่งเศสที่สองขึ้นในท้ายที่สุดซึ่งเป็นการหวนกลับมาปกครองด้วยสถาบันกษัตริย์อีกครั้ง

คำสำคัญ: สถาบันกษัตริย์ การปฏิวัติเดือนกุมภาพันธ์ สาธารณรัฐที่สองของฝรั่งเศส การปฏิวัติเดือนมิถุนายน จักรวรรดิที่สองของฝรั่งเศส

Abstract

French revolution 1848 or February revolution was the pivot of all European nations' revolution in 1848. The result of February revolution resulted in Orléans dynasty, the monarchy of France 1830-1848 has dissolved. This revolution also led to the foundation the French second republic after King Louise Philippe's abdication in February. The new government has governed in a short time, but in 23 June 1848 the populace in Paris insurrected to their government. The second wave of this revolt is notorious as the riot of June. Anyway, this insurrection in this month wasn't successful, vice versa. Later, in December Louise Napoleon was elected to new president of the French second republic with the political stronghold both farmers and proletariats. He, moreover; has the image of the prestigious leader including of receiving the faith from of all French by via of the lineage of Bonaparte house. Only four years of his administration in the French second republic, Louise Napoleon has suspended it, establishing the French second empire, instead. His action is said that it is the reminisce of French monarchy once more time.

Keywords: monarchy, February revolution, French second republic, riot of June, French second empire

การปกครองในยุคสถาบันกษัตริย์

ภายใต้รัฐธรรมนูญฉบับ ค.ศ.1814 พระเจ้าหลุยส์ที่ 18 ทรงปกครองฝรั่งเศสในฐานะที่ทรงเป็นพระประมุขของประเทศภายใต้ระบอบราชาธิปไตยหลังจากจักรพรรดินโปเลียนสิ้นสุดอำนาจลง แต่อย่างไรก็ดี เมื่อพระองค์เสด็จสวรรคต ราชบัลลังก์ของฝรั่งเศสได้ตกสู่เคานท์แห่งอาร์ทัวส์ (Count of Artois) ซึ่งเป็นพระอนุชาของพระองค์ พระองค์ทรงขึ้นครองราชย์ใน ค.ศ.1825 ทรงมีพระนามใหม่ว่าพระเจ้าชาร์ลส์ที่ 10 (Charles 10 ค.ศ.1824-1830) แห่งฝรั่งเศส ทั้งนี้พระเจ้าชาร์ลส์ที่ 10 ทรงได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มนิยมเจ้ารวมทั้งบรรดาพวกอนุรักษนิยมในฝรั่งเศสเป็นอย่างมาก แต่อย่างไรก็ตาม พระองค์ก็ไม่ทรงเป็นที่นิยมจากบรรดาสมาชิกผู้แทนราษฎร เนื่องจากพระองค์มักใช้อำนาจเกินขอบเขตของรัฐธรรมนูญอยู่บ่อยครั้ง ขณะเดียวกันพระองค์ก็ไม่ทรงปรารถนาที่จะเป็นกษัตริย์ภายใต้ระบอบราชาธิปไตยที่ถูกจำกัดสถานภาพอำนาจของรัฐธรรมนูญที่เหล่าสมาชิกสภารัฐธรรมนูญร่างขึ้น ดังนั้น พระองค์จึงทรงพยายามเพิ่มพระราชอำนาจของสถาบันกษัตริย์ให้เพิ่มพูนขึ้นรวมทั้งยังลดทอนอำนาจของรัฐสภาฝรั่งเศส

ใน ค.ศ.1830 พระเจ้าชาร์ลส์ที่ 10 ทรงกระทำการทำทลายอำนาจของสภาด้วยการออกพระราชกฤษฎีกาสี่ฉบับแห่งแซนด์คลาวด์ (Four Ordinances of St. Cloud) พระราชกฤษฎีกาดังกล่าวนี้นี้เป็นการยกเลิกเสรีภาพทางด้านสื่อตีพิมพ์ รวมทั้งยังเป็นการลดจำนวนผู้แทนสัดส่วนผู้เลือกตั้งให้เหลือเพียง 75% และยังมีการยุบสภาล่างหรือสภาผู้แทนราษฎรของฝรั่งเศสลงด้วย การกระทำดังกล่าวจึงนับเป็นการทำลายเจตนารมณ์ของวีรชนชาวฝรั่งเศสเมื่อครั้งปฏิวัติใน ค.ศ.1789 อีกด้วย การกระทำดังกล่าวของพระองค์สร้างความไม่พอใจให้แก่ประชาชนชาวฝรั่งเศสรวมทั้งสมาชิกรัฐสภาเมืองเป็นอย่างมาก ทำให้ฝูงชนในกรุงปารีสต่างออกมารวมตัวตามท้องถนนเพื่อต่อต้านพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวของพระองค์ การชุมนุมประท้วงครั้งนี้เป็น

ไปตลอดระยะเวลาสามวันนับตั้งแต่วันที่ 26-29 กรกฎาคม ค.ศ.1830 ซึ่งวันดังกล่าวในเวลาต่อมาถูกขนานนามว่าสามวันแห่งการรุ่งโรจน์ “Three Glorious Days” ท้ายที่สุดพระองค์ทรงถูกบีบบังคับให้ สละราชบัลลังก์ ทำให้ความหวังที่พระองค์จะทรงรวมอำนาจเข้าสู่ ศูนย์กลางเมื่อครั้งสมัยราชวงศ์บูร์บงต้องยุติลง ต่อมาพระองค์จึงทรงลี้ภัยไปประเทศอังกฤษ ทำให้ราชบัลลังก์ที่ว่างอยู่จึงตกไปอยู่ที่พระเจ้า หลุยส์ฟิลิป (Louis Philippe ค.ศ.1830-1848) ซึ่งเป็นราชินิกุลในมหาสาชาออร์เลองส์ (Orléans house) ได้เถลิงราชเป็นกษัตริย์องค์ใหม่แห่งฝรั่งเศส การขึ้นครองราชย์ของพระองค์ถูกมองในมิติทางประวัติศาสตร์ว่าเป็นสถาบันกษัตริย์แห่งเดือนมิถุนายน (July monarchy)¹

ภายใต้การเป็นประมุขของประเทศฝรั่งเศส พระเจ้าหลุยส์ฟิลิปทรงมีพระนามล้าลองชวนหัวว่ากษัตริย์แห่งชนชั้นกลาง (bourgeois monarch) ทั้งนี้พระองค์ทรงเป็นที่นิยมชมชอบของบรรดาชนชั้นปัญญาชนรวมทั้งนักการเมืองฝรั่งเศสสายเสรีนิยม พระองค์ยังทรงเป็นที่เคารพของบรรดากลุ่มนิยมเจ้ารวมทั้งพวกสายอนุรักษ์นิยมด้วยเช่นกัน² แต่กระนั้นก็ตาม พระองค์กลับไม่เป็นที่นิยมของกลุ่มนักการเมืองฝ่ายสาธารณรัฐรวมทั้งนักการเมืองสายสังคมนิยมเท่าใดนัก ภายใต้การบริหารของพระองค์ พระเจ้าหลุยส์ฟิลิปทรงขับเคลื่อนประเทศฝรั่งเศสในด้านการพาณิชย์และทรงสนับสนุนแนวคิดทุนนิยมเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เพราะพระองค์ทรงเคยเป็นนักธุรกิจที่ประสบความสำเร็จมาก่อน อีกทั้งยังทรงเป็นกษัตริย์ที่มีทรัพย์สินส่วนพระองค์เป็นจำนวนมหาศาล ดังนั้น พระเจ้าหลุยส์ฟิลิปจึงทรงสนับสนุนบรรดากลุ่มนายทุนรวมทั้งชนชั้นกลางให้ขยายตัวในการทำธุรกิจเพื่อพัฒนาฝรั่งเศสให้ทัดเทียม

1 R.J.W. Evans, (2000), *The Revolutions in Europe, 1848–1849: From Reform to Reaction*. (Oxford: Oxford University Press), pp. 29-31.

2 Robin W. Winks, (2005), *Europe and the Making of Modernity: 1815-1914*, (Oxford: Oxford University Press), p. 31.

อังกฤษหลังจากที่อังกฤษประสบความสำเร็จในการปฏิวัติอุตสาหกรรม
ไปก่อนหน้านี้³

ในรัชสมัยพระองค์ ระบบอุตสาหกรรมในประเทศฝรั่งเศสเจริญ
รุดหน้าเป็นอย่างมาก คณะรัฐบาลของพระองค์ยังมีนโยบายสนับสนุน
ระบบอุตสาหกรรมประเภทต่าง ๆ การธนาคาร รวมทั้งการลงทุนใน
ด้านอื่น ๆ ในช่วงสมัยการปกครองของพระองค์นับตั้งแต่ ค.ศ.1830
เรื่อยมา ระบบเศรษฐกิจในฝรั่งเศสก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ขณะเดียวกัน
กลุ่มอำมาตยาธิบดี (financial aristocracy) ก็ก้าวขึ้นมามีอำนาจ
ในการบริหารราชการในประเทศ กลุ่มชนเหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นนาย
ธนาคาร นักลงทุน ผู้ประกอบการด้านอุตสาหกรรม เจ้าของเหมืองแร่
เหมืองถ่านหิน รวมทั้งผู้รับสัมปทานป่าไม้ เป็นต้น ขณะเดียวกันพวก
เจ้าที่ดิน (landlord) ซึ่งเคยมีบทบาททางการเมืองมานับแต่อดีตก็ยัง
มีสายสัมพันธ์ที่ดีกับกลุ่มชนชั้นนำประเทศใหม่เหล่านี้ ทำให้ในไม่ช้า
พระเจ้าหลุยส์ฟิลิปทรงได้รับการสนับสนุนทั้งจากกลุ่มนักการเมืองสาย
เก่าและนักการเมืองสายใหม่

แต่อย่างไรก็ตาม ภายใต้การบริหารประเทศของพระองค์
นั้นกลับยังมีชนชั้นกลางกลุ่มหนึ่งที่ไม่พอใจการบริหารประเทศของ
พระองค์ เนื่องจากพวกเขามองว่าการบริหารประเทศส่วนใหญ่เป็นไป
เพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับนักการเมืองที่สนับสนุนพระองค์และเป็นการ
บริหารที่อาศัยการวางอยู่บนผลประโยชน์ของทั้งสองฝ่ายเป็นสำคัญ
กลุ่มชนชั้นกลางเหล่านี้ยังได้รับการสนับสนุนจากพวกชนชั้นกลางขนาด
เล็กซึ่งส่วนใหญ่เป็นพวกบรรดานายทุนขนาดเล็ก พ่อค้ารวมทั้งกลุ่ม
ชนชั้นกรรมาชีพซึ่งภายหลังได้เข้าร่วมแสดงจุดยืนอุดมการณ์ร่วมกัน
ความขัดแย้งทางด้านอุดมการณ์ทางบริหารประเทศยังคงดำเนินต่อไป
จวบจนกระทั่งใน ค.ศ.1848 มีประชากรฝรั่งเศสจำนวนน้อยมากที่มี

3 Jonathan Sperber, (1994), *The European revolutions, 1848–1851*. (Cambridge: Cambridge University Press), pp. 71-72.

สิทธิได้รับการเลือกตั้ง แม้ว่าทางรัฐบาลจะให้เสรีภาพในด้านสื่อตีพิมพ์ รวมถึงการตัดสินใจที่ต้องใช้ลูกขุน หากแต่เสรีภาพในการเลือกตั้งของฝรั่งเศสยังคงมีความก้าวหน้าอย่างช้ามาก ทั้งนี้เพราะมีเพียงผู้ถือครองที่ดินรวมทั้งบรรดากลุ่มชนชั้นอำมาตยาภพที่เท่านั้นที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง สถานภาพดังนี้จึงกล่าวได้ว่าถือเป็นการไม่เป็นธรรมต่อบรรดาชนชั้นกลางในการที่จะเข้ามามีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งเพื่อรักษาผลประโยชน์ของพวกเขา

ภายใต้สถานการณ์ทางการเมืองที่ยังคงคุกรุ่น พระเจ้าหลุยส์ฟิลิปป์กลับยังทรงเพิกเฉยต่อสถานการณ์การเมืองที่เกิดขึ้น พระองค์ทรงพยายามกีดกันให้ชนชั้นกลางเหล่านี้ออกจากกระบวนการเมืองของฝรั่งเศสอย่างสิ้นเชิง แต่อย่างไรก็ดี ในต้น ค.ศ.1848 ฝ่ายเสรีนิยมแห่งราชวงศ์ออร์เลอองส์ซึ่งนำโดยธิเย (Adolphe Thiers) ได้เกิดการบาดหมางใจกับพระเจ้าหลุยส์ฟิลิปป์ในเรื่องการบริหารประเทศ จวบจนกระทั่งประกาศตนเป็นฝ่ายตรงข้ามกับพระองค์ นอกจากนี้ ขบวนการเคลื่อนไหวของชนชั้นกลางในฝรั่งเศสยังคงเติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง ขบวนการดังกล่าวได้เรียกร้องให้รัฐบาลขยายสิทธิการเลือกตั้งให้กว้างขึ้นโดยยกตัวอย่างเปรียบเทียบกับของอังกฤษ⁴ นอกจากนี้ นักการเมืองกลุ่มประชาธิปไตยก้าวหน้าได้ร่วมมือกับบรรดานักคอลัมนิสต์ทางการเมืองในการปลุกกระแสระดมการตื่นตัวและการเรียกร้องสิทธิการเลือกตั้ง ทั้งนี้หนังสือพิมพ์ที่มีอิทธิพลอย่างมากของฝรั่งเศสคือลา เรฟอร์ม (La Réforme) เป็นสื่อสำคัญในการโฆษณาให้กับนักเคลื่อนไหวทางการเมืองกลุ่มนี้ ขณะที่กลุ่มนักการเมืองฝ่ายนิยมเจ้าก็ใช้หนังสือพิมพ์ ลา นาซียงนัล (Le National) เป็นกระบอกเสียงสำคัญในการโฆษณาให้แกรัฐบาลนับตั้งแต่ ค.ศ.1847 เป็นต้นมาแล้วเช่นกัน⁵ กลุ่มชนชั้นกลางฝ่ายปฏิรูปเหล่านี้

4 Priscilla Robertson, (1952), *Revolutions of 1848: A Social History*, (New Jersey: Princeton University Press), pp. 23-25.

5 R.J.W. Evans, (2000), op. cit., pp. 32-33.

ได้พยายามรวมตัวกันเพื่อจัดงานและร่วมกันระดมมวลชนที่มีความคิดเห็นในทิศทางเดียวกัน กลุ่มชนชั้นกลางเหล่านี้ยังได้ร่วมมือกันจัดงานเฉลิมฉลองสาธารณรัฐฝรั่งเศส (Republique Francais) โดยชูคำขวัญของการจัดงานครั้งนี้ว่า “เสรีภาพ เสมอภาพ ภราดรภาพ” แม้ว่าบรรดาชนชั้นกลางเหล่านี้จะมีการรวมตัวกันอย่างเปิดเผย ทว่าพระเจ้าหลุยส์ฟิลิปเองก็ยังทรงเพิกเฉยต่อข้อเรียกร้องการปฏิรูปดังกล่าว ทำให้ชนชั้นกลางเหล่านี้เริ่มแสดงความไม่พอใจมากขึ้น โดยเฉพาะชนชั้นกลางอีกกลุ่มหนึ่งที่ก่อนหน้านี้ยังไม่แสดงความคิดเห็นทางการเมืองแต่อย่างใด ทว่ามาบัดนี้พวกเขาเริ่มเข้าร่วมอุดมการณ์กับชนชั้นกลางพวกเดียวกันมากยิ่งขึ้น จากนั้นไม่นานก็มีชนชั้นกลางอีกเป็นจำนวนมากทั่วทั้งฝรั่งเศสที่เริ่มแสดงจุดยืนเคียงข้างกับการปฏิรูปการเมืองฝรั่งเศสครั้งนี้

แกนนำของฝ่ายชนชั้นกลางฝรั่งเศสได้เฝ้าติดตามการเมืองของประเทศอย่างใกล้ชิด ความผันผวนทางการเมืองฝรั่งเศสเกิดขึ้นอีกครั้งเมื่อชนชั้นกลางฝ่ายปัญญาชนทราบว่ารัฐบาลอังกฤษได้มีการผ่านพระราชบัญญัติการปฏิรูปการเมืองครั้งใหญ่ใน ค.ศ.1832 ส่งผลให้เกิดการขยายสิทธิการเลือกตั้งของชาวอังกฤษเพิ่มมากขึ้น สาระสำคัญของพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวมุ่งเน้นการให้สิทธิการเลือกตั้งแก่ประชาชนที่จ่ายภาษี 10% หรือมากกว่าต่อปีขึ้นไปซึ่งก่อนหน้านี้สิทธิในการลงคะแนนเสียงการเลือกตั้งจำกัดอยู่ที่ชนชั้นเจ้าที่ดินเป็นสำคัญ นอกจากนี้แล้วชนชั้นกรรมาชีพในฝรั่งเศสเองก็เริ่มมีการตื่นตัวทางการเมืองด้วยเช่นเดียวกัน พวกเขารับรู้ถึงสถานภาพความเป็นอยู่ของแรงงานชาวอังกฤษที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีกว่าแรงงานฝรั่งเศสผ่านการประชาสัมพันธ์ของชนชั้นกลางในประเทศ ทำให้กลุ่มชนเหล่านี้เริ่มแสดงความไม่พอใจต่อรัฐบาลของพวกเขา

ความไม่เป็นธรรมทางการเมืองดังกล่าวนี้จึงเป็นชนวนปลุกเร้าความไม่พอใจของบรรดาชนชั้นกลางและชนชั้นกรรมาชีพที่มีเป็นจำนวนมากในสังคมฝรั่งเศส ณ ขณะนั้น นอกจากนี้นับตั้งแต่ ค.ศ.1846

เป็นต้นมา รัฐบาลฝรั่งเศสได้ดำเนินนโยบายการคลังผิดพลาดจนก่อให้เกิดวิกฤตการณ์การเงินครั้งใหญ่ในประเทศ ภาวะเศรษฐกิจถดถอยดังกล่าวยังคงสืบเนื่องมาจนถึง ค.ศ.1847 และไม่มีที่ท่าว่ารัฐบาลจะสามารถแก้ไขหรือเยียวยาได้ จวบจนในปลายปีเดียวกันเศรษฐกิจของฝรั่งเศสได้ตกต่ำถึงขีดสุด บรรดาเจ้าของโรงงานอุตสาหกรรมจำนวนมากซึ่งเป็นกลุ่มนิยมเจ้าได้ต่างพากันปลดคนงานออกเป็นจำนวนมาก ทำให้กลุ่มชนชั้นกรรมาชีพเหล่านี้กลายเป็นคนว่างงานในสังคม ขณะเดียวกัน บรรดาพ่อค้านายทุนขนาดเล็กก็ไม่สามารถค้าขายหรือประกอบกิจการการค้าได้เนื่องจากชนชั้นกรรมาชีพซึ่งเป็นกลุ่มลูกค้าหลักไม่มีกำลังเงินซื้อ ภาวะตกต่ำทางเศรษฐกิจครั้งนี้จึงเป็นลูกโซ่ที่ทำให้เกิดสภาวะความระส่ำระสายทางเศรษฐกิจอย่างมาก นอกจากนี้ ในพื้นที่ชนบทที่ห่างไกลก็เกิดกบฏชาวนาขึ้นเป็นระยะ ๆ เนื่องจาก รัฐบาลไม่มีกำลังเงินในการรับซื้อพืชผลทางการเกษตร การจลาจลของชาวนาทำให้รัฐบาลต้องใช้กำลังเข้าปราบปรามจนนำไปสู่การนองเลือด การใช้มาตรการรุนแรงของรัฐบาลจึงเป็นชนวนเวลาที่เร่งเร้าให้รัฐบาลล่มสลายเร็วยิ่งขึ้น

เหตุการณ์จลาจลในเด็อนกุ่มกาพันธ์สู่ การจัดตั้งสาธารณรัฐที่สอง

ความวุ่นวายทางการเมืองยังคงเกิดขึ้นเป็นระยะ ๆ ทั้งฝรั่งเศส ฝรั่งเศสมีการรวมตัวก่อความวุ่นวายตามภูมิภาคต่าง ๆ แม้ว่า รัฐบาลจะออกกฎหมายห้ามปรามการรวมตัวแล้วก็ตาม การรวมตัวก่อจลาจลครั้งนี้ได้รับการสนับสนุนจากบรรดาชนชั้นกลางที่ต่อต้าน รัฐบาลพระเจ้าหลุยส์ฟิลิปซึ่งพวกเขาได้ร่วมกันจัดงานเลี้ยงเพื่อระดมเงินทุนทางการเมืองอย่างต่อเนื่อง การจัดงานเลี้ยงในแต่ละครั้งของบรรดาชนชั้นกลางยังมีจุดประสงค์ที่จะหลบเลี่ยงการจับจ้องเพ่งเล็งของทางรัฐบาลที่ประกาศไม่ให้มีการจัดการประชุมใด ๆ ทางการเมืองขึ้น

ขณะเดียวกันการจัดงานเลี้ยงยังเป็นการประชุมวางแผนในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองโดยเฉพาะอย่างยิ่งการวิพากษ์วิจารณ์การบริหารประเทศในสมัยพระเจ้าหลุยส์ ฟิลิปอีกด้วย ทั้งนี้การรณรงค์การจัดงานเลี้ยงดังกล่าวมีมานับตั้งแต่เดือนกรกฎาคม ค.ศ.1847 ซึ่งในช่วงเวลานั้นเองเกลส์ (Friedrich Engels ค.ศ.1820–1895) เองยังคงพำนักอยู่ที่กรุงปารีสอีกทั้งยังเข้าร่วมสังเกตการณ์และเข้าร่วมในงานเลี้ยงของบรรดาชนชั้นกลางและชนชั้นกรรมาชีพอีกด้วย

เองเกลส์ถือได้ว่ามีบทบาทสำคัญอย่างมากในการเคลื่อนไหวทางการเมืองของชนชั้นกลางฝ่ายปัญญาชนรวมทั้งชนชั้นกรรมาชีพในฝรั่งเศส เขาได้เขียนบทความหลายเรื่องเกี่ยวกับการจัดงานเลี้ยงชุมนุมของชนชั้นกลางและกรรมาชีพ บทความที่มีชื่อเสียงอย่างมากคือ “ขบวนการปฏิรูปในฝรั่งเศส” (The reform movement in France) ซึ่งถูกตีพิมพ์ในหนังสือลา เรฟอร์มอันเป็นหนังสือที่แสดงความเป็นปฏิปักษ์ความคิดต่อรัฐบาลเมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน ค.ศ.1847 นอกจากนี้เขายังเป็นนักคอลัมนิสต์กิตติมศักดิ์ให้แก่หนังสือพิมพ์ฉบับดังกล่าวโดยเขียนบทความอันเกี่ยวเนื่องกับการปฏิวัติตีพิมพ์ในหลายครั้ง ทั้งนี้การจัดงานเลี้ยงเกิดขึ้นอยู่เป็นระยะเวลายาวนาน จวบจนกระทั่งในที่สุดรัฐบาลได้ตรากฎหมายให้การจัดงานเลี้ยงหรืองานสังสรรค์ใด ๆ ก็ตามเป็นสิ่งผิดกฎหมายทางการเมืองและมีการลงนามประกาศใช้ในเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ.1848 การออกกฎหมายดังกล่าวนี้นับเป็นการปลุกเร้าให้ชนชั้นกลางและชนชั้นล่างแสดงความไม่พอใจมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังใช้เป็นข้ออ้างในการสร้างความชอบธรรมที่จะล้มล้างรัฐบาลของพระเจ้าหลุยส์ฟิลิปอีกด้วย การออกกฎหมายดังกล่าวได้ก่อให้เกิดปฏิกิริยาต่อต้านจากสังคมชนชั้นล่างของฝรั่งเศสอย่างรวดเร็ว ประชาชนในหลายพื้นที่ได้ก่อการจลาจลขึ้น ขณะเดียวกันแกนนำคนสำคัญของกลุ่มชนชั้นกลางยังพยายามปลุกเร้าแนวคิดการสร้างระบอบสาธารณรัฐขึ้น แต่ถึงกระนั้นบางกลุ่มก็ยังชูความเป็นเสรีนิยมแห่งราชวงศ์ออร์เลอองส์ขึ้นเช่นกัน

ความโกรธแค้นต่อการประกาศใช้กฎหมายฉบับดังกล่าว ทำให้ฝูงชนชาวปารีสรวมตัวกันตามท้องถนนในคืนวันที่ 22 กุมภาพันธ์ ค.ศ.1848 ฝูงชนเหล่านี้ต่างแสดงความไม่พอใจต่อการประกาศกฎหมายดังกล่าวของพระเจ้าหลุยส์ฟิลิปรวมถึงคณะรัฐมนตรีของพระองค์ โดยเฉพาะรัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศ รัฐมนตรีกระทรวงมหาดไทย และกีโซท์ (Francois Guillaume Guizot) ซึ่งเป็นนายกรัฐมนตรีฝรั่งเศสในขณะนั้น⁶ ตลอดเวลาของการเดินขบวนประท้วง กลุ่มฝูงชนเหล่านี้ได้มุ่งหน้าไปยังที่พักของกีโซท์พร้อมทั้งตะโกนขับไล่ให้กีโซท์พ้นจากตำแหน่ง พร้อมกันนั้นพวกเขายังตะโกนคำขวัญว่า “การปฏิรูปจงเจริญ” ฝูงชนยังได้ตั้งสิ่งกีดขวางตามท้องถนนทั่วกรุงปารีส ทำให้ต่อมาเกิดการกระทบกระทั่งกันระหว่างพลเมืองผู้ชุมนุมกับทหารรักษากรุงปารีส ต่อมาในเวลาตีสองของวันที่ 23 กุมภาพันธ์ของปีเดียวกัน กีโซท์ นายกรัฐมนตรีได้ยอมลาออกจากตำแหน่งเพื่อรับผิดชอบกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น หลังจากกีโซท์ลาออกจากตำแหน่งแล้ว ฝูงชนก็ได้เคลื่อนตัวมายังกระทรวงการต่างประเทศ แต่ทั้งนี้เจ้าหน้าที่ของกระทรวงได้สั่งห้ามมิให้ผู้ชุมนุมผ่านเข้าไปยังกระทรวงโดยเด็ดขาด แต่อย่างไรก็ดี ฝูงชนซึ่งเบียดกันอย่างแน่นหนาได้ถูกผลักออกจากด้านหลัง ทำให้ฝูงชนด้านหน้าถูกผลักตามออกไป ดังนั้น เจ้าหน้าที่จึงสั่งให้ทหารรักษากระทรวงใช้ปืนปลายแหลมค้ำยันฝูงชนโดยที่ไม่ให้ยิงใส่ฝูงชนโดยเด็ดขาด แต่ทว่าเหตุการณ์ที่ไม่คาดฝันก็เกิดขึ้นเมื่อนายทหารคนหนึ่งกลับลั่นปืนใส่ฝูงชน ส่งผลให้นายทหารคนอื่น ๆ กราดยิงใส่ผู้ชุมนุมที่เหลือ เหตุการณ์ดังกล่าวส่งผลให้มีผู้เสียชีวิตทันทีถึง 52 คน⁷

ด้วยเหตุนี้ในวันที่ 26 กุมภาพันธ์ ค.ศ.1848 ขนชั้นกลางฝ่ายเสรีนิยมจึงได้มีการจัดตั้งรัฐบาลเฉพาะกาลขึ้น ขณะที่พระเจ้าหลุยส์ฟิลิปทรงถูกบังคับให้สละราชบัลลังก์และต่อมาทรงลี้ภัยไปยัง

6 Robin W. Winks, (2005), op. cit., pp. 29-30.

7 Peter Jones, (1991), *The 1848 Revolutions*, (London: Routledge), pp. 29-30.

การปฏิวัติเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ.1848 เป็นการแสดงออกถึงสำนึกทางชนชั้น
ร่วมกันระหว่างชนชั้นกลางและชนชั้นกรรมาชีพจนนำไปสู่การโค่นล้มสถาบัน
กษัตริย์ได้สำเร็จ (ภาพจาก: <https://i.pinimg.com>)

อังกฤษ⁸ รัฐบาลเฉพาะกาลชุดนี้ถูกเรียกว่ารัฐบาลใน “สาธารณรัฐที่
สองของฝรั่งเศส” (French Second Republic)⁹ ทั้งนี้แกนนำคนสำคัญ
ได้เลือกชาร์ค-ชาร์ล ดูปองต์ เดอ เลอ (Jacques-Charles Dupont
de L’Eure) ขึ้นดำรงตำแหน่งเป็นประธานาธิบดีเฉพาะกาลชั่วคราว¹⁰
ซึ่งต่อมารัฐบาลเฉพาะกาลได้มีการจัดให้มีการเลือกตั้งตามแบบฉบับ
รัฐธรรมนูญฉบับใหม่โดยมีการระบุนเลือกตั้งในวันที่ 23 เมษายน
ค.ศ.1848 ในการเลือกตั้งครั้งนี้ รัฐบาลเฉพาะกาลของสาธารณรัฐที่สอง
ของฝรั่งเศสมีหน้าที่หลักสองประการคือการให้สิทธิการลงคะแนนเสียง

8 Priscilla Robertson, (1952), op. cit., p. 38.

9 Ibid., p. 45.

10 R.J.W. Evans, (2000), op. cit., p. 35.

เลือกตั้งแก่ปวงชนฝรั่งเศสและการช่วยเหลือบรรเทาภาวะการตกงานที่เกิดขึ้นในประเทศภายหลังภาวะเศรษฐกิจตกต่ำอย่างยาวนาน ทั้งนี้สิทธิการลงคะแนนเสียงแก่ประชาชนชาวฝรั่งเศสนั้นยังคงจำกัดอยู่เฉพาะพลเมืองชายชาวฝรั่งเศสเช่นเดียวกับชาติอื่น ๆ ที่ยังคงกีดกันสตรีไม่ให้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งทางการเมือง แต่ถึงอย่างไรก็ดี ในช่วงระหว่างนี้สโมสรทางการเมืองฝรั่งเศสซึ่งก่อนหน้านี้ถูกกฎหมายระบุให้ยุบสโมสรทางการเมืองลงเนื่องจากเป็นการยุยงปลุกปั่นให้ประชาชนในประเทศก่อความวุ่นวาย สโมสรดังกล่าวเหล่านี้ก็ได้ถูกรื้อฟื้นขึ้นมาอีกครั้ง รวมถึงองค์กรของเหล่าสตรีที่กลับขึ้นมามีบทบาทในสังคมฝรั่งเศสอีกครั้งเช่นเดียวกัน

ขณะเดียวกันทางการฝรั่งเศสยังคงให้การช่วยเหลือประชาชนที่กำลังทุกข์ยากอย่างหนักจากการตกงานในหลายภูมิภาคของประเทศ การช่วยเหลือของทางการประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง ทำให้ปัญหาการก่อการจลาจลของฝูงชนทั่วภูมิภาคนั้นเริ่มบรรเทาลง โดยรัฐบาลได้มีการจัดตั้งโรงงานแห่งชาติ (national workshop) ขึ้น¹¹ ซึ่งผู้ที่มีบทบาทสำคัญอย่างมากในการสนับสนุนการออกพระราชบัญญัติโรงงานแห่งชาติเพื่อช่วยเหลือผู้ว่างงานในฝรั่งเศส ณ ขณะนั้นคือ หลุยส์ บลองซ์ (Jean Joseph Louise Blance) ซึ่งเขามองว่าหากรัฐบาลเข้ามาช่วยเหลือประชาชนที่กำลังตกยากเหล่านี้จะช่วยส่งผลให้เสถียรภาพของทางการเมืองของฝรั่งเศสมีความมั่นคงจากการถูกคุกคามของชนชั้นกรรมาชีพซึ่งเป็นผู้ที่เดือดร้อนอย่างหนักจากภาวะเศรษฐกิจตกต่ำในประเทศได้ แต่อย่างไรก็ดี ในบางพื้นที่การก่อจลาจลก็ยังคงเกิดขึ้นเป็นระยะ ๆ เนื่องจากข้อจำกัดของการช่วยเหลือของรัฐบาลที่ยังเข้าไปไม่ถึง อย่างไรก็ดี การจลาจลครั้งสำคัญก่อตัวรุนแรงอย่างมากในวันที่ 31 พฤษภาคม ค.ศ.1848 โดยชนชั้นแรงงานจำนวนมากทางภาคเหนือของฝรั่งเศสซึ่งติดกับเบลเยียมได้รวมตัวกันกดดันไม่

11 Ibid., p. 36.

ให้แรงงานชาวเบลเยียมอพยพเข้ามายังฝรั่งเศส เนื่องจากพวกเขามองว่าแรงงานเหล่านี้เข้ามาแย่งงานชาวฝรั่งเศส เหตุการณ์ดังกล่าวจึงก่อให้เกิดความอึมครึมทางการเมืองขึ้นเช่นกัน

อย่างไรก็ดี รัฐบาลเฉพาะกาลก็ยังไม่มียอำนาจในการบริหารอย่างเบ็ดเสร็จ อำนาจในการบริหารบางด้านยังคงเป็นอัมพาตซึ่งส่งผลให้การบริหารประเทศไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ความอ่อนแอของรัฐบาลนั้นผลส่วนหนึ่งมาจากภาวะการตกต่ำทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องด้วยเช่นกัน การบริหารประเทศที่ไม่มีประสิทธิภาพของรัฐบาลเฉพาะกาล ทำให้ไม่นานจากนั้นนักการเมืองกลุ่มต่าง ๆ โดยเฉพาะนักการเมืองสายอนุรักษนิยมเริ่มออกมาโจมตีการทำงานของรัฐบาลอย่างเปิดเผยโดยพวกเขาเรียกร้องให้ฝรั่งเศสหวนกลับไปใช้รูปแบบการปกครองแบบอนุรักษนิยมสมัยราชาธิปไตยอีกครั้ง นอกจากนี้ภายในฝรั่งเศสยังเกิดการแตกแยกอย่างหนักระหว่างประชาชนในกรุงปารีสกับประชาชนในเขตชนบทซึ่งเริ่มมีอุดมการณ์ความคิดที่ต่างกันอย่างสุดขีด โดยเฉพาะกลุ่มชนชั้นกลางหรือชนชั้นกระฎุมพีในเมืองหลวงกับชนชั้นกรรมาชีพหรือชนชั้นรากหญ้าในเขตพื้นที่ชนบท อย่างไรก็ตาม รัฐบาลเฉพาะกาลก็มีปฏิกิริยาตอบโต้โดยจัดตั้งโครงสร้างการบริหารแบบใหม่ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นเพื่อควบคุมหน่วยงานทางด้านเศรษฐกิจและความมั่นคงภายในประเทศ โดยเฉพาะการกระจายทรัพยากรเพื่อให้เกิดความเท่าเทียมและไม่ให้เกิดความเหลื่อมล้ำระหว่างประชาชนในชนบทและเมืองหลวง

นับตั้งแต่รัฐบาลได้มีการจัดตั้งโรงงานแห่งชาติขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาวิกฤตการณ์การตกงานของคนภายในประเทศ ผลของการจัดตั้งโรงงานดังกล่าวช่วยบรรเทาภาวะการตกงานของประชาชนฝรั่งเศสได้ในระดับหนึ่ง รัฐบาลได้ทำการจ้างคนตกงานเหล่านั้นในการบูรณะซ่อมแซมถนน การปลูกต้นไม้ การขุดลอกคลองเพื่อก่อให้เกิดการจ้าง

งานรวมทั้งสร้างรายได้ในการเลี้ยงดูตนเองและครอบครัว¹² ทั้งนี้ปัญหาใหญ่ที่สำคัญคือแรงงานเหล่านี้ส่วนใหญ่มาจากเขตชนบทท้องถิ่นต่าง ๆ ทั่วฝรั่งเศส เมื่อคนเหล่านี้ถูกทางการจ้างมาทำงานในเมืองหลวง จึงทำให้กรุงปารีสกลายเป็นเมืองแออัดคับคั่งและก่อให้เกิดปัญหาที่ตามมาต่าง ๆ มากมาย เช่น การร้างที่ทำกินในภาคการเกษตรกรรมรวมถึงการเกิดอาชญากรรมในเมืองหลวง เป็นต้น แต่ถึงกระนั้นก็ตามการจัดตั้งโรงงานแห่งชาติก็นับได้ว่าเป็นการบรรเทาปัญหาที่เกิดขึ้นภายในประเทศได้ในระดับหนึ่ง

ปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือรัฐบาลสาธารณรัฐที่สองจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องหาเงินจำนวนมากเพื่อเป็นค่าจ้างในการจ่ายค่าแรงให้กับผู้ที่รัฐบาลจ้างมาทำงาน ทั้งนี้เนื่องจากองค์กรโรงงานแห่งชาติจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องใช้เงินจำนวนมากเพื่อจ้างงานผู้ที่ยังคงตกงานอยู่ ณ ขณะนั้น นอกจากนี้รัฐบาลยังต้องใช้เงินอีกเป็นจำนวนมากเพื่อใช้ตอบสนองต่อนโยบายด้านอื่น ๆ ที่รัฐบาลทั้งก่อนหน้ารวมถึงรัฐบาลเฉพาะกาลได้กำหนดขึ้น ดังนั้น ปัญหาการจัดเก็บภาษีเข้าหลวงจึงกลายเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับรัฐบาลสาธารณรัฐที่สองนี้เป็นอย่างมาก ทั้งนี้รัฐบาลมีดำริในการจัดเก็บภาษีที่ดินซึ่งภาษีดังกล่าวจะจุกตัวมากในระดับของชนชั้นสูง กลุ่มนายทุนซึ่งมีที่ดินครอบครองอยู่เป็นอันมากรวมถึงชาวนารายใหญ่ และชาวนารายย่อยที่มีที่ดินครอบครองอยู่ซึ่งกลุ่มคนเหล่านี้มีกำลังที่จะจ่ายภาษีให้แก่ทางการได้ อย่างไรก็ตาม มุมมองการจ่ายภาษีดังกล่าวนี้อาจกลับมีทัศนะที่ต่างกันไปอย่างมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งชาวนาที่ถือครองที่ดินขนาดเล็กรวมถึงชาวนาในเขตพื้นที่ชนบทซึ่งส่วนใหญ่ต้องเช่าที่ดินทั่วไปในฝรั่งเศส ชาวนาในชนบทที่ทำงานหนักและเช่าที่ดินกลับต่อต้านการจ่ายภาษีดังกล่าวให้กับทางการ ทั้งนี้พวกเขาเห็นว่าเป็นการไม่ยุติธรรมที่จะนำเงินดังกล่าวไปช่วยเหลือให้แก่ประชาชนที่อาศัยในเมืองหลวงโดยเบียดบังเงินจาก

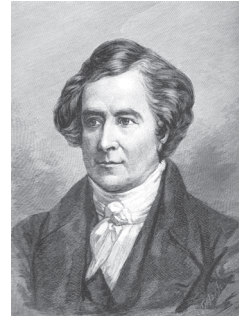
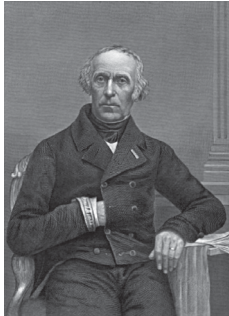
12 Priscilla Robertson, (1952), op. cit., p. 73.

พวกตนไป นอกจากนี้พวกเขายังมองว่าเป็นการไม่ยุติธรรมที่รัฐบาลจะ
จัดหางานให้กับผู้คนในเมืองหลวงเท่านั้น โดยงานบางอย่างของรัฐบาล
กลับไม่ได้มาถึงประชาชนในแต่ละภูมิภาคของฝรั่งเศสแต่อย่างใด ด้วย
เหตุนี้แนวคิดการจัดเก็บภาษีดังกล่าวจึงถูกต่อต้านอย่างกว้างขวาง
ในเขตพื้นที่ชนบททั่วฝรั่งเศสรวมทั้งบรรดาชนชั้นเจ้าที่ดินเอง ปัญหา
ดังกล่าวนี้สร้างความหนักใจให้แก่รัฐบาลสาธารณรัฐที่สองเป็นอย่างมาก
มากทั้งยังสร้างการสั่นคลอนเสถียรภาพให้กับรัฐบาลในการบริหาร
ประเทศด้วย

การก่อตัวของคณะกรรมการบริหาร ในยุคสาธารณรัฐที่สองของฝรั่งเศส

ปัญหาความวุ่นวายทางการเมืองในสมัยสาธารณรัฐที่
สองของฝรั่งเศสยังคงเกิดขึ้นเป็นระยะ ๆ ประชาชนในหลายพื้นที่
รวมทั้งในกรุงปารีสต่างเรียกร้องเสรีภาพในการปกครองตนเอง
เหมือนเช่นอังกฤษ รวมถึงสมาชิกนักการเมืองกลุ่มต่าง ๆ ที่ออกมา
เคลื่อนไหวทางการเมืองอยู่เป็นระยะ ๆ เหตุการณ์ครั้งสำคัญเกิดขึ้นใน
วันที่ 23 เมษายน ค.ศ.1848 ซึ่งเป็นช่วงเวลาของการเลือกตั้งมีการ
ปลุกปั่นการเรียกคะแนนเสียงจากกลุ่มฝ่ายซ้ายของนักการเมืองใน
ฝรั่งเศส อย่างไรก็ตาม ผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งส่วนใหญ่ได้เลือกสมาชิก
ซึ่งส่วนมากเป็นพวกหัวปานกลางรวมทั้งกลุ่มอนุรักษนิยม ในเดือน
พฤษภาคมของปีเดียวกัน ดูปองต์ เดอ เลอซึ่งยังคงดำรงตำแหน่ง
เป็นหัวหน้ารัฐบาลของสาธารณรัฐที่สองของฝรั่งเศสได้ยุตอำนาจการ
บริหารประเทศลง ผลของการเลือกตั้งทำให้ฝรั่งเศสได้เปลี่ยนรูปแบบ
การบริหารแบบใหม่ในสมัยสาธารณรัฐที่สองมาสู่ “คณะกรรมการบริหาร
การบริหารฝรั่งเศส” (French executive commission) ซึ่งคณะ
ทำงานดังกล่าวมีหน้าที่หลักในการบริหารงานของประเทศโดยทั้งหมดมี
สถานะเป็นประธานาธิบดีร่วม (co-president) กันปกครองซึ่งมีจำนวน

ทั้งสิ้น 5 คน¹³ โดยมีอราโก (Francois Arago) เป็นหัวหน้าของคณะกรรมการจัดการบริหารในฝรั่งเศส¹⁴ อาจกล่าวได้ว่าคณะกรรมการจัดการบริหารสืบทอดอำนาจการบริหารมาจากรัฐบาลเฉพาะกาลในสมัยที่ดูปองต์ เดอ เลอเป็นประธานาธิบดีของรัฐบาลเฉพาะกาลใน ค.ศ.1848

(ซ้าย) กีโซท์นายกรัฐมนตรีนครสุดท้ายในรัชสมัยพระเจ้าหลุยส์ฟิลิป
(กลาง) เดอ เลอประธานาธิบดีคนแรกของรัฐบาลเฉพาะกาลของ
สาธารณรัฐที่สองของฝรั่งเศส
(ขวา) อราโกหัวหน้าของคณะกรรมการจัดการบริหารฝรั่งเศส
(ภาพจาก: <https://upload.wikimedia.org>)

อย่างไรก็ดี ผลของการเลือกตั้งในวันที่ 23 เมษายน ค.ศ.1848 กลับเป็นที่น่าผิดหวังของกลุ่มฝ่ายซ้ายในกรุงปารีสเป็นอย่างมาก เนื่องจากมีเพียงฟรองซัว แวงซอง ราสเปิล (Francois Vincent Raspail) ซึ่งเป็นตัวแทนของชนชั้นกรรมาชีพในปารีสที่ได้รับเลือกตั้งในครั้งนี้ ทั้งนี้สมาชิกฝ่ายซ้ายเป็นจำนวนมากต่างมีความรู้สึกว่าการ

13 คณะกรรมการจัดการบริหารฝรั่งเศสเกิดขึ้นเมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม ค.ศ. 1848 และสิ้นสุดลงในวันที่ 24 มิถุนายน ค.ศ. 1848 โดยเป็นรัฐบาลชุดสั้น ๆ ที่เกิดขึ้นในช่วงสมัยสาธารณรัฐที่สองของฝรั่งเศส

14 R.J.W. Evans, (2000), op. cit., p. 43.

เลือกตั้งครั้งนี้เป็นสัญลักษณ์ของการล่มสลายของการปฏิวัติในฝรั่งเศส¹⁵ กลุ่มฝ่ายซ้ายเหล่านี้ซึ่งส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในกรุงปารีสได้กดดันและเรียกร้องความต้องการของพวกตนต่อรัฐบาลในหลาย ๆ เรื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งความพยายามที่จะสร้างภาพลักษณ์ของรัฐบาลนี้ให้เป็นแกนนำประชาธิปไตยของยุโรปตลอดจนการชูภาพลักษณ์ของการเป็นผู้นำในความเป็นประชาธิปไตยของโลกตะวันตกอีกด้วย แรงปฏิกริยาจากการเคลื่อนไหวดังกล่าวของกลุ่มฝ่ายซ้ายหรือกลุ่มสุดโต่งในกรุงปารีสนั้นยังมีอิทธิพลต่อกลุ่มฝ่ายซ้ายในโปแลนด์ซึ่งพวกเขาต่างก็ได้รับอิทธิพลการสนับสนุนจากชนชั้นกรรมาชีพในปารีสเป็นอย่างมาก ทั้งนี้ในช่วงเวลาดังกล่าวโปแลนด์นั้นยังคงตกอยู่ใต้การปกครองของเหล่ามหาอำนาจนับตั้งแต่ออสเตรีย รัสเซีย รวมถึงรัสเซีย แนวทางการเคลื่อนไหวของกลุ่มฝ่ายซ้ายในปารีสจึงสร้างแรงบันดาลใจให้แก่กลุ่มเคลื่อนไหวชาวโปแลนด์เป็นอย่างมาก

ภายหลังจากการจัดตั้งคณะกรรมการแห่งชาติฝรั่งเศสขึ้นในเดือนพฤษภาคม ค.ศ.1848 ในยุคสมัยสาธารณรัฐที่สองของฝรั่งเศส องค์กรดังกล่าวจึงมีสถานะคล้ายกับระบอบสหประธานาธิบดี (collective presidency) ซึ่งมีความใกล้เคียงกับปีที่สามของการปฏิวัติฝรั่งเศสเมื่อ ค.ศ.1789¹⁶ สมาชิกส่วนใหญ่ถูกเลือกมาจากรัฐบาลเฉพาะกาลแทบทั้งสิ้น สมาชิกประกอบไปด้วยอราโกซึ่งเป็นประธานคณะกรรมการ ลามาร์ทีน กานีเยร์-ปาแยส (Loiuse-Antoine Garnier-Pages) โรลแลง (Alexandre Auguste Ledru-Rollin) และแซง-กอร์จ (Pierre Marie de Saint-Georges) โดยสมาชิกทั้งหมดนี้ทำหน้าที่เป็นประธานาธิบดีฝรั่งเศสร่วมกันหรือเป็นหัวหน้ารัฐบาลของสาธารณรัฐที่สองของฝรั่งเศส¹⁷

15 Peter Jones, (1991), op. cit., p. 143.

16 Robin W. Winks, (2005), op. cit., pp. 163-165.

17 Jonathan Sperber, (1994), op. cit., p 253.

อย่างไรก็ตาม ลามาร์ตินั้นถูกจับตามองเป็นอย่างมากจากสาธารณชนฝรั่งเศสเนื่องจากเขาเป็นสมาชิกจากกลุ่มโครงสร้างจารีตนิยม¹⁸ เขายังเป็นผู้ที่ริเริ่มในการใช้ทรัพย์สินส่วนตัวกำหนดในการลงคะแนนการเลือกตั้งซึ่งทำให้ชาวฝรั่งเศสจำนวนมากไม่พอใจ ขณะที่โรลแลงถูกมองว่าเป็นพวกที่นิยมใช้ความรุนแรงรวมทั้งมีแนวคิดนิยมพรรคคอมมิวนิสต์ อย่างไรก็ตาม ก่อนหน้านี้นลามาร์ตินก็ใช้ความนิยมของตัวเองตลอดจนความศรัทธาที่ประชาชนฝรั่งเศสมีให้กับเขาบังคับให้สภาแห่งชาติแต่งตั้งโรลแลงเป็นสมาชิกคณะกรรมการการบริหารฝรั่งเศส การกระทำดังกล่าวของเขาได้ทำลายชื่อเสียงของเขาเป็นอย่างมาก แม้ว่าจะมีความไม่แน่ชัดเกี่ยวกับการตัดสินใจของลามาร์ตินในการแต่งตั้งโรลแลงเข้ารับตำแหน่งดังกล่าว แต่ส่วนหนึ่งนั้นอาจเป็นเพราะเขาเกรงว่าอำนาจการบริหารอาจตกไปอยู่ในฝ่ายนิยมสาธารณรัฐหรือกลุ่มฝ่ายซ้ายมากจนเกินไป อย่างไรก็ตาม สมาชิกคณะกรรมการการบริหารฝรั่งเศสก็ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นรัฐมนตรีแต่อย่างใด ดังนั้นในการประชุมวันที่ 11 พฤษภาคม ค.ศ.1848 คณะกรรมการฯจึงตราพระราชบัญญัติการแต่งตั้งคณะรัฐมนตรีขึ้นซึ่งสมาชิกสภาได้เลือกคณะรัฐมนตรีซึ่งส่วนใหญ่ล้วนแล้วแต่เป็นกลุ่มนิยมสาธารณรัฐเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้สถานะของรัฐบาลไม่เป็นที่พึงพอใจของกลุ่มอนุรักษ์นิยมในสภาแห่งชาติและกลุ่มซ้ายสุดโต่ง รวมถึงคณะกรรมการฯ ด้วยเช่นกัน

ในช่วงเวลานี้คณะกรรมการการบริหารฝรั่งเศสหรือชนชั้นฝ่ายปกครองเริ่มแสดงความไม่พอใจต่อปฏิกริยาของฝูงชนชั้นล่างที่ก่อความไม่สงบอย่างต่อเนื่อง ฝูงชนเหล่านี้มีแนวโน้มที่จะนำพาประเทศฝรั่งเศสกลับไปสู่ยุคมิคสัญญีอีกครั้งเมื่อสมัยการปฏิวัติฝรั่งเศสเมื่อ ค.ศ.1789 นอกจากนี้ในเวลาต่อมาโรลแลงวางแผนจะจัดงานการเฉลิมฉลองสมโภชความสามัคคี (festival of Concord) ขึ้นซึ่งจะจัดให้มีขึ้น

18 Priscilla Robertson. (1952). op. cit., p. 49.

ในวันที่ 15 พฤษภาคม ค.ศ.1848 โดยมีจุดประสงค์เพื่อเป็นการเฉลิมฉลองสันติภาพและสร้างความบันเทิงให้แก่ประชาชนชาวฝรั่งเศสทั้งประเทศ¹⁹ ภายในงานมีการตบแต่งงานอย่างอลังการเหมือนเมื่อครั้งที่ย้อนกลับไปในสมัยการปฏิวัติเมื่อแรกเริ่ม อย่างไรก็ตาม ก่อนหน้านั้นในวันที่ 13 พฤษภาคม คณะกรรมาธิการฯ ต่างรู้สึกกังวลเกี่ยวกับข่าวลือของการเดินขบวนประท้วงที่ได้มีการเตรียมกันไว้ของกลุ่มผู้ชุมนุม ด้วยเหตุนี้คณะกรรมาธิการการบริหารฝรั่งเศสจึงได้ประกาศให้การจัดงานเทศกาลดังกล่าวต้องเลื่อนออกไปอย่างไม่มีกำหนด

แต่ถึงกระนั้นก็ตามกลุ่มผู้ชุมนุมหลายคนก็ยังคงปักหลักอยู่ไม่แยกย้ายกันออกไป แทนนำคนสำคัญซึ่งนำโดยหลุยส์ บลองกี (Louise Auguste Blanqui) ได้ประกาศเป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐบาลในวันที่ 15 พฤษภาคม ณ พระตำหนักบูร์บง (Palace of Bourbon) ซึ่งเป็นสถานที่ที่สมาชิกสภาแห่งชาติประชุมกัน อย่างไรก็ตาม นายพลกูเตส์ (Amable de Courtais) ผู้นำของหน่วยรักษาความปลอดภัยแห่งชาติได้ติดตามเหตุการณ์ดังกล่าวมาอย่างใกล้ชิดโดยตลอด แต่ถึงกระนั้นเขาก็ไม่ได้สั่งให้เหล่าทหารใช้ความรุนแรงต่อฝูงชน การลุกฮือของประชาชนครั้งนี้ส่งผลให้สมาชิกที่กำลังประชุมในสภาแห่งชาติต้องยุติการประชุมลงชั่วคราว วิกฤตการณ์ดังกล่าวที่เกิดขึ้นยังสั่นคลอนอำนาจการบริหารของคณะกรรมาธิการการบริหารฝรั่งเศสเป็นอย่างมาก สมาชิกส่วนใหญ่ฝ่ายอนุรักษนิยมในสภาได้ตำหนิการทำงานของคณะกรรมาธิการฯที่ไม่สามารถควบคุมเหตุการณ์ในประเทศได้

นอกเหนือจากความขัดแย้งของสมาชิกสภาแห่งชาติที่เกิดขึ้นท่ามกลางความวุ่นวายของประเทศแล้ว ขณะเดียวกันสมาชิกสายอนุรักษนิยมก็ยังขัดแย้งและต่อต้านสมาชิกฝ่ายซ้ายในสภาเพื่อไม่ให้เกิดการทำงานได้อย่างราบรื่น ทำให้สมาชิกฝ่ายซ้ายจึงรวมตัวกันต่อต้านคณะกรรมาธิการการบริหารฝรั่งเศสด้วยเช่นกันและมีที่าทำที่

19 Ibid., p. 83.

จะสนับสนุนการปฏิวัติของชนชั้นล่างเพื่อเปลี่ยนแปลงรัฐบาลชุดใหม่ ปลายเดือนพฤษภาคมปีเดียวกันฝูงชนกรรมกรในกรุงปารีสต่างมีความรู้สึกวาระบอบประชาธิปไตยและสาธารณรัฐที่สองของฝรั่งเศสกำลังล่มสลาย ฝูงชนได้บุกเข้าไปยังสภาและประกาศจัดตั้งรัฐบาลเฉพาะกาลใหม่ของพวกตนขึ้น ทั้งนี้การกระทำดังกล่าวของกลุ่มชนชั้นกรรมมาชีพนั้นยังเป็นการพยายามที่จะสร้างสังคมของการปฏิวัติด้วยชนชั้นกรรมมาชีพเอง แต่ในท้ายที่สุดกลุ่มดังกล่าวก็ถูกทางรัฐบาลของคณะกรรมาธิการการบริหารฝรั่งเศสส่งกองกำลังรักษาความสงบแห่งชาติเข้ามาปราบปรามอย่างหนัก จนทำให้การเคลื่อนไหวของกลุ่มกรรมกรเหล่านี้ต้องยุติบทบาทลง ทั้งนี้ผู้ก่อการจลาจลที่สำคัญประกอบไปด้วย บลองกี บาร์บส์ (Armand Barbes) ราสเปล รวมทั้งแกนนำคนสำคัญ ๆ ต่างถูกรัฐบาลจับกุมตัวไว้ได้ทั้งสิ้น²⁰ การเข้าจับกุมแกนนำดังกล่าวนี้ทำให้ฝูงชนชั้นกรรมมาชีพขาดผู้นำในการขับไล่รัฐบาล ขณะเดียวกันนายพลกูเตร์ยังถูกทางการจับกุมและถูกตั้งข้อหาว่าเป็นกบฏต่อรัฐบาล รัฐบาลได้จัดระเบียบหน่วยรักษาความปลอดภัยแห่งชาติขึ้นใหม่และได้เคลื่อนย้ายกองพลใหญ่เข้าสู่กรุงปารีสเพื่อรักษาความสงบในเขตพระนคร ต่อมาในวันที่ 22 พฤษภาคม คณะกรรมาธิการการบริหารฝรั่งเศสได้ยุบสโมสรรของราสเปลและสโมสรรของบลองกีลง ซึ่งสโมสรรดังกล่าวนี้เป็นพวกที่นิยมความรุนแรงและต่อต้านการบริหารงานของรัฐบาลมาโดยตลอด²¹

ภายหลังจากเหตุการณ์ดังกล่าวยุติลง สมาชิกรัฐสภา รวมถึง คณะกรรมาธิการการบริหารฝรั่งเศสซึ่งเป็นพวกชนชั้นอนุรักษนิยมส่วนมากต่างเริ่มรู้สึกหวาดกลัวต่อการเคลื่อนไหวของชนชั้นกรรมกรที่นิยมความรุนแรงเพื่อใช้เป็นเงื่อนไขของการสร้างการปฏิวัติของประเทศ ด้วยเหตุนี้สมาชิกสายอนุรักษนิยมในสภาต่างเห็นความจำเป็นที่จะต้องมีการปฏิรูประบบโครงสร้างขึ้นใหม่ ซึ่งต่อมาพวกเขาได้จัดตั้งกลุ่มของ

20 Ibid., p. 82.

21 Ibid., p. 85.

พวกตนขึ้นโดยใช้ชื่อกลุ่มโครงสร้างจารีตนิยม (party of order) ทั้งนี้สมาชิกอนุรักษนิยมมีจุดมุ่งหมายที่จะนำพาฝรั่งเศสย้อนกลับคืนสู่ยุคการปกครองของพระเจ้าหลุยส์ฟิลิปอีกครั้ง แนวทางดังกล่าวพวกเขาเชื่อว่าจะทำให้ฝรั่งเศสกลับคืนสู่ความเป็นเอกภาพอีกครั้งโดยใช้สถาบันกษัตริย์เป็นศูนย์กลางจิตใจของคนฝรั่งเศสทุกคนขึ้น นอกจากนี้ นักการเมืองกลุ่มนี้ยังพยายามชูภาพลักษณ์ของสถาบันกษัตริย์ที่จะนำพาฝรั่งเศสไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองทางด้านเศรษฐกิจใหม่อีกครั้ง การจัดตั้งกลุ่มโครงสร้างจารีตนิยมมีสมาชิกอนุรักษนิยมที่โดดเด่นด้วยกันหลายคน เช่น อราโก ลามาร์ติน หรือแม้กระทั่งโรลแลงที่เปลี่ยนอุดมการณ์ของตนใหม่ เป็นต้น ทั้งนี้สมาชิกกลุ่มนี้เน้นการต่อต้านการปฏิวัติและการสร้างความรุนแรงในสังคมทุกรูปแบบ²²

การจลาจลในเดือนมิถุนายน

กลุ่มโครงสร้างจารีตนิยมซึ่งนำโดยคณะกรรมการการบริหารฝรั่งเศสยังใช้มาตรการบีบบังคับให้ปิดโรงงานแห่งชาติในวันที่ 21 มิถุนายน ค.ศ.1848 ทั้งนี้สาเหตุหลักของการปิดโรงงานแห่งชาติสืบเนื่องมาจากรัฐบาลไม่มีเงินคงคลังพอที่จะจ้างงานผู้ตกงานและอาจจะกลายเป็นปัญหาระยะยาวในการแบกรับภาระหนี้สินของรัฐบาลชุดนี้ด้วย ผลของการประกาศใช้กฎหมายดังกล่าวของกลุ่มโครงสร้างจารีตนิยมทำให้สองวันต่อมาชนชั้นแรงงานในกรุงปารีสได้ลุกฮือต่อต้านทางการจนกลายเป็นจลาจลครั้งใหญ่ขึ้นอีกครั้งในเมืองหลวง ทั้งนี้โรงงานแห่งชาติได้ถูกจัดตั้งขึ้นโดยรัฐบาลเฉพาะกาลในเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ.1848 ซึ่งมีวัตถุประสงค์สำคัญในการจัดหาแรงงานให้แก่ประชาชนฝรั่งเศสที่ตกงานในขณะนั้นเพื่อให้มีรายได้เลี้ยงชีพและครอบครัว การลุกฮือเริ่มก่อตัวมากยิ่งขึ้นเมื่อมีผู้ชุมนุมประท้วงทั่วกรุง

22 Ibid., p. 90-92

ปารีสราวหนึ่งแสนเจ็ดหมื่นคน ผูกชนเหล่านี้ได้รวมตัวเดินไปตามท้องถนนและตั้งสิ่งกีดขวางไปทั่วเมือง

นอกจากนี้ภาวะตกต่ำทางเศรษฐกิจนับตั้งแต่การปฏิวัติเดือนกุมภาพันธ์ยังส่งผลกระทบเรื่อยมาจนถึงสมัยการก่อจลาจลในเดือนมิถุนายนของปีเดียวกัน สาเหตุสำคัญส่วนหนึ่งยังมาจากการที่เจ้าหน้าที่จำนวนมากรวมถึงกลุ่มเจ้าหน้าที่ดินได้บีบบังคับให้ชาวนาผู้เช่าที่ดินขนาดย่อยรวมทั้งนายทุนขนาดเล็กจ่ายเงินที่ค้างชำระมาเป็นเวลานาน แต่ทว่ากลุ่มชาวนารวมทั้งนายทุนขนาดเล็กซึ่งประสบปัญหาทางเศรษฐกิจยังไม่อาจฟื้นตัวและไม่สามารถชำระหนี้สินดังกล่าวได้ ทำให้พวกเขา มองว่าชนชั้นสูงเหล่านั้นรังแกพวกตนและใช้เป็นเงื่อนไขไปสู่การก่อจลาจล ต่อมากลุ่มชนชั้นกลางได้รวมตัวเพื่อบีบบังคับให้รัฐบาลเร่งแก้ปัญหาวิกฤตทางเศรษฐกิจรวมถึงการขยายการชำระหนี้สินของกลุ่มชาวนาและพ่อค้า อย่างไรก็ตาม ข้อเสนอดังกล่าวที่มาจากกลุ่มชนชั้นกลางกลับถูกปฏิเสธจากทางรัฐบาล ทำให้ผู้ชุมนุมประท้วงมองว่ารัฐบาลที่พวกเขาได้เลือกขึ้นมานั้นทำการผิดเจตนารมณ์ที่เคยให้คำมั่นสัญญาไว้ตลอดจนพวกเขารู้สึกว่าพวกตนถูกหักหลังจากทางการ ผลที่ตามมาคือฝรั่งเศสเกิดภาวะล้มละลายทางเศรษฐกิจหนักยิ่งกว่าเก่า

รัฐบาลซึ่งก่อนหน้านี้ได้เคยประกาศถึงความจำเป็นอย่างรีบเร่งในการแก้ไขปัญหาของทุกชนชั้นในสังคมโดยเฉพาะปัญหาเรื่องปากท้อง แต่อย่างไรก็ตาม รัฐบาลก็ไม่มีฐานเสียงที่มั่นคงเพียงพอในกลุ่มผู้ใช้แรงงาน ดังนั้น ในท้ายที่สุดรัฐบาลคณะกรรมาธิการการบริหารฝรั่งเศสจึงได้ยึดประโยชน์ของฝ่ายชนชั้นปกครองและได้เพิกเฉยต่อผลประโยชน์ของชนชั้นแรงงานรวมถึงชนชั้นกลาง ทำให้การสนับสนุนรัฐบาลจึงมีกระแสอ่อนแอลงเป็นอย่างมากโดยเฉพาะในเขตพื้นที่ชนบทซึ่งเป็นพื้นที่ที่ประชาชนส่วนมากของฝรั่งเศสประกอบอาชีพเกษตรกรรมและสูญเสียผลประโยชน์จากรัฐบาล เมื่อรัฐบาลต้องเผชิญหน้ากับสถานการณ์ที่เลวร้ายมากขึ้นเรื่อย ๆ และมีแนวโน้มว่าทางรัฐบาลเองไม่อาจแก้ไขวิกฤตการณ์ดังกล่าวนี้ได้ ทำให้รัฐบาลของ

คณะกรรมการธิการฯ จำต้องแต่งตั้งนายพลคาแวงยัค (Louis-Eugène Cavaignac ค.ศ.1802–1857) ขึ้นเป็นผู้บัญชาการกองทัพในการปราบจลาจลของเหล่าชนชั้นกรมาซีที่ทำการล่าจะขยายตัวออกนอกตัวเมืองปารีสมากยิ่งขึ้น

คณะกรรมการธิการการบริหารฝรั่งเศสคาดการณ์ว่าการจลาจลคงจะเกิดขึ้นในไม่ช้า ทำให้ทางรัฐบาลมีคำสั่งให้นายพลคาแวงยัคนำกองกำลังทหารราวครึ่งแสนนายเข้ามาประจำการยังกรุงปารีส นายพลคาแวงยัคสามารถนำกองพลปราบการจลาจลได้อย่างรวดเร็ว แต่อย่างไรก็ดี เมื่อเกิดการจลาจลใหญ่ขึ้นอีกครั้งในตอนเช้าของวันศุกร์ที่ 23 มิถุนายน กลับมีทหารเพียงหมื่นเศษอยู่ในกรุงปารีสเท่านั้น นายพลคาแวงยัคจึงไม่สามารถควบคุมฝูงชนที่กำลังบ้าคลั่งและต่อต้านรัฐบาลได้ มวลชนเหล่านี้ได้สร้างสิ่งกีดขวางโดยที่กองทัพของเขาไม่อาจต้านทานเอาไว้ได้ การตั้งสิ่งกีดขวางเหล่านี้จึงกลายเป็นข้ออ้างสำคัญที่นายพลคาแวงยัคใช้เป็นเหตุผลในการปราบการจลาจลอย่างรุนแรงเพื่อควบคุมความสงบในกรุงปารีส การจลาจลในครั้งดังกล่าวรู้จักกันในนามการจลาจลเดือนมิถุนายน (June Days uprising)²³ ขณะที่ลามาร์ตินและคนอื่น ๆ ในคณะกรรมการธิการฯ เรียกร้องยุติการใช้ความรุนแรงต่อประชาชน แต่ทว่าสมาชิกส่วนใหญ่ในสภาซึ่งล้วนแต่เป็นกลุ่มจารีตนิยมกลับสนับสนุนให้นายพลคาแวงยัคใช้ความรุนแรงในการปราบปรามฝูงชนเหล่านี้ รุ่งขึ้นวันต่อมาสภาแห่งชาติได้ตัดสินใจยกเลิกคณะกรรมการธิการการบริหารฝรั่งเศสและแต่งตั้งนายพลคาแวงยัคขึ้นเป็นผู้นำเผด็จการ (dictator) ขึ้นชั่วคราวเพื่อรักษาความสงบในฝรั่งเศส ส่งผลให้คณะกรรมการธิการการบริหารฝรั่งเศสทั้งห้าคนต้องยุติบทบาทลง²⁴ ในช่วงเวลานี้นายพลคาแวงยัคจึงมีอำนาจอย่างเต็มที่ในการบริหารประเทศในขณะที่บ้านเมืองกำลังระส่ำระสาย

23 R.J.W. Evans, (2000), op. cit., p. 15.

24 Ibid., p. 39

ก่อนหน้านี้ นายพลคาแวงยัคเคยรับใช้กองทัพสมัยที่เขาประจำอยู่ที่อัลจีเรียซึ่งในขณะนั้นเป็นอาณานิคมส่วนหนึ่งของฝรั่งเศส ต่อมาเมื่อเขาหมดวาระการดำรงตำแหน่งที่อัลจีเรียเป็นช่วงของการเลือกตั้งทั่วไปในฝรั่งเศสเมื่อวันที่ 23 เมษายน ค.ศ.1848 เขาได้รับการเลือกตั้งให้เป็นสมาชิกสภารัฐธรรมนูญแห่งชาติด้วยเช่นกัน ในช่วงเหตุการณ์นับตั้งแต่วันที่ 23-26 มิถุนายนปีเดียวกันซึ่งเป็นการต่อสู้ระหว่างชนชั้นแรงงานกับรัฐบาล กองกำลังของนายพลคาแวงยัคได้เคลื่อนทัพเข้าสู่เมืองหลวงในวันที่ 23 มิถุนายน ซึ่งกองทัพประกอบด้วยนายทหารจากกองพลในกรุงปารีสร่วมสามหมื่นคนจากนั้นจึงมีการดึงกองทหารจากภาคส่วนต่าง ๆ เข้าร่วมสมทบ เหตุการณ์จลาจลในเดือนมิถุนายนเริ่มขยายตัวมากขึ้น นายพลคาแวงยัคได้เริ่มการโจมตีอย่างเต็มรูปแบบต่อฝูงชนกรรมาชีพที่ก่อความไม่สงบในครั้งนี้โดยมีเป้าหมายในพื้นที่ที่แก่นำคนสำคัญตั้งสิ่งกีดขวางเอาไว้ทั่วกรุงปารีส แต่อย่างไรก็ดี ในช่วงแรกกองทัพของนายพลคาแวงยัคนั้นไม่สามารถเจาะแนวต้านอันหนาแน่นของฝูงชนได้ เนื่องจากฝูงชนเหล่านี้ติดอาวุธไว้เพื่อเตรียมการปะทะกับทหารหากเกิดเหตุการณ์เลวร้ายขึ้น ทำให้กองกำลังของนายพลคาแวงยัคจึงต้องเสริมกำลังทัพอีกกว่าสองหมื่นคนรวมถึงเรียกทหารรักษาความสงบแห่งชาติอีกกว่าแปดหมื่นคนเพื่อเตรียมรับมือกับเหตุการณ์ที่อาจจะบานปลาย ทำให้ ณ เวลานั้นกองกำลังของนายพลคาแวงยัคมีทหารในเขตพระนครกว่าหนึ่งแสนสองหมื่นคน²⁵ ในที่สุดนายพลคาแวงยัคใช้เวลาในการปราบปรามการจลาจลของชนชั้นกรรมาชีพครั้งนี้เป็นเวลาถึงสองวันเต็มและสามารถควบคุมความสงบในกรุงปารีสไว้ได้²⁶

การต่อสู้ของชนชั้นแรงงานรวมทั้งชนชั้นกลางได้ถูกนายพลคาแวงยัคปราบปรามลงได้อย่างรวดเร็ว ภายหลังจากการพ่ายแพ้ของฝูงชนไม่นาน ปรากฏว่าอุดมการณ์ของผู้ชุมนุมประท้วงทั้งสอง

25 Jonathan Sperber, (1994), op. cit., p. 113.

26 Priscilla Robertson, (1952), op. cit., p. 80-81.

ฝ่ายนั้นเริ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกัน ชนชั้นแรงงานมองว่าพวกตนถูกเพิกเฉยจากนักการเมืองชนชั้นกลางซึ่งเป็นสมาชิกสภาของรัฐบาล ความไร้เสถียรภาพดังกล่าวนี้ยังสั่นสะเทือนโครงสร้างการบริหารของสาธารณรัฐที่สองของฝรั่งเศสเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เพราะหากปราศจากการสนับสนุนจากชนชั้นกรรมาชีพหรือกลุ่มรากหญ้าแล้ว รัฐบาลก็ไม่สามารถดำเนินงานใด ๆ ต่อไปได้ และแม้ว่าระบบกลไกของรัฐบาลในสาธารณรัฐที่สองจะยังคงบริหารราชการแผ่นดินต่อไปจนถึงเดือนธันวาคม ค.ศ.1852 ทว่าประชาชนจำนวนมากต่างมองว่าสาธารณรัฐที่สองนั้นเป็นเพียงเศษซากมรดกในสมัยการปฏิวัติเดือนกุมภาพันธ์เท่านั้น และมรดกดังกล่าวก็ได้สิ้นสุดลงในสมัยของการปราบปรามของรัฐบาลในช่วงการจลาจลแห่งมิถุนายนไปแล้ว

มาร์กมองว่าเหตุการณ์การจลาจลในเดือนมิถุนายนเป็นกรณีสำคัญของการขาดสำนึกร่วมกันทางชนชั้น เขามองว่าการปฏิวัติในครั้งนี้ดังกล่าวนี้ถูกกำหนดขึ้นจากความต้องการของกลุ่มชนชั้นกลางซึ่งนำโดยปัญญาชนเท่านั้นและไม่ได้มาจากการต้องการของชนชั้นกรรมาชีพแต่อย่างใด ทั้งนี้เนื่องจากกลุ่มชนชั้นกลางเหล่านี้ต้องการเข้ารักษาผลประโยชน์ทรัพย์สินของพวกเขา ดังนั้น ผู้ที่เข้าร่วมการจลาจลดังกล่าวในการปฏิวัติเมื่อเดือนมิถุนายนจึงล้วนแต่เป็นพวกชนชั้นกลางขนาดเล็กเป็นตัวขับเคลื่อนสำคัญ การเรียกร้องการประท้วงครั้งนี้ของกลุ่มชนชั้นกลางขนาดเล็กยังเป็นผลอันสืบเนื่องมานับตั้งแต่การถดถอยทางด้านเศรษฐกิจตั้งแต่ ค.ศ.1846-1847 ที่ผ่านมา ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำอย่างต่อเนื่องเหล่านี้ทำให้ชนชั้นกลางขนาดเล็กจำต้องแบกรับภาระหนี้สินสูงมากรวมทั้งยังต้องแบกรับภาระการจ่ายภาษีให้แก่ทางการฝรั่งเศสด้วย

ทั้งนี้หากเปรียบเทียบกับการปฏิวัติในเดือนกุมภาพันธ์นั้น แนวร่วมการปฏิวัติของชนชั้นได้แสดงออกถึงสำนึกทางชนชั้นในการร่วมกันต่อต้านพระเจ้าหลุยส์ฟีลิปโดยตรง ชนชั้นนายทุนอุตสาหกรรมชนชั้นกลางขนาดเล็กตลอดจนชนชั้นแรงงานได้ร่วมมือกันเรียกร้อง

ข้อเสนอต่อรัฐบาลในขณะนั้นเพื่อรักษาผลประโยชน์ร่วมกันของพวกตน การร่วมมือของกลุ่มต่าง ๆ เหล่านี้จึงได้สร้างพลังอำนาจในการต่อรองอย่างสูงและสั่นคลอนการปกครองของรัฐบาลเป็นอย่างมาก อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี ภายหลังการปฏิวัติเดือนกุมภาพันธ์สถานะทางชนชั้นแรงงานเริ่มมีอุดมการณ์ที่ต่างออกไป ทั้งนี้เนื่องจากการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของชนชั้นแรงงานน้อยลงเพราะพวกเขาคำนึงถึงความอยู่รอดและปากท้องในชีวิตครอบครัวมากกว่ายึดมั่นในอุดมการณ์ที่เคยมีมา อีกทั้งต่อมาชนชั้นแรงงานเหล่านี้ได้ก่อการจลาจลโดยมิใช่เพื่อเป้าหมายของการปฏิวัติ หากแต่เป็นการเรียกร้องข้อเสนอของกลุ่มพวกตนมากกว่า และนับแต่เดือนกุมภาพันธ์หลังเหตุการณ์จลาจลที่เกิดขึ้นได้ส่งผลให้เกิดภาวะการณ์ตกต่ำทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง ภาวะความผันผวนทางเศรษฐกิจเริ่มมีความตกต่ำมากยิ่งขึ้น การดิ้นเหวทางเศรษฐกิจเริ่มกลายเป็นวงจรลูกโซ่ที่ลุกลามไปถึงกลุ่มชนชั้นนายทุนขนาดเล็กที่ได้รับผลกระทบนี้ตามไปด้วย

ภายหลังจากการปราบปรามการจลาจลในเดือนมิถุนายนเสร็จสิ้นลง กลุ่มโครงสร้างจารีตนิยมได้พยายามรวมความเป็นเอกภาพเพื่อสร้างเสถียรภาพให้แก่รัฐบาลอีกครั้ง ในวันที่ 28 มิถุนายน ค.ศ.1848 สมาชิกสภาแห่งชาติมีมติแต่งตั้งให้นายพลคาแวงยกขึ้นดำรงตำแหน่งเป็นหัวหน้ารัฐบาลฝรั่งเศส²⁷ และต่อมาทางสภาแห่งชาติได้มีมติจัดให้มีการเลือกตั้งครั้งใหญ่ในวันที่ 10 ธันวาคม ค.ศ.1848 เพื่อไม่ให้เกิดช่องว่างทางการเมืองรวมถึงรักษาระบอบประชาธิปไตยเอาไว้ ทางสภาแห่งชาติกำหนดให้มีการเลือกตั้งประธานาธิบดีของสาธารณรัฐที่สองของฝรั่งเศสขึ้น ภายหลังจากการประกาศการรับสมัครการชิงตำแหน่งประธานาธิบดีของสาธารณรัฐที่สองปรากฏว่ามีผู้สมัครเข้าชิงตำแหน่งประธานาธิบดีจำนวนทั้งสิ้น 4 คน ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นผู้มีชื่อเสียงและเป็นผู้กุมฐานคะแนนเสียงสำคัญ ๆ แทบทั้งสิ้น²⁸ ผู้สมัครทั้งสิ้นคน

27 Robin W. Winks, (2005), op. cit., p, 165.

28 Priscilla Robertson, (1952), op. cit., p. 99.

ประกอบด้วยนายพลคาแวงชักซึ่งเป็นตัวแทนของกลุ่มอนุรักษ์นิยมโรลแลงซึ่งเป็นที่รู้จักในฐานะบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ลา เรฟอร์ม และยังเป็นผู้นำของกลุ่มประชาธิปไตยสุดโต่งของชนชั้นกลาง ราสเปิล ซึ่งเป็นผู้นำของชนชั้นกรรมาชีพและยังได้รับฐานเสียงสนับสนุนจากกลุ่มชนชั้นแรงงาน และพระเจ้าหลุยส์นโปเลียน (Louise-Napolean Bonaparte) ตามลำดับ

อย่างไรก็ดี การปรากฏตัวของพระเจ้าหลุยส์นโปเลียนนับเป็นการท้าทายอำนาจในการบริหารการปกครองสมัยสาธารณรัฐที่สองของฝรั่งเศสอย่างมาก ก่อนหน้านั้นพระเจ้าหลุยส์นโปเลียนทรงลี้ภัยไปพำนักที่กรุงลอนดอน แต่ต่อมาพระองค์ก็ทรงได้รับเลือกเข้าเป็นสมาชิกสภาแห่งชาติในวันที่ 4 มิถุนายน ค.ศ.1848 พระองค์ทรงมีความทะเยอทะยานที่จะควบคุมอำนาจสูงสุด ทั้งนี้ทรงพยายามที่จะยึดครองอำนาจการบริหารประเทศถึงสองครั้งด้วยกัน ครั้งแรกใน ค.ศ.1836 และครั้งที่สองใน ค.ศ.1840 แต่พระองค์ก็ไม่ประสบความสำเร็จทั้งสองครั้ง²⁹ อย่างไรก็ตาม ความพยายามครั้งที่สามของพระองค์ก็เกิดขึ้นอีกครั้งในวันที่ 16 มิถุนายน ค.ศ.1848 ก่อนหน้าการจลาจลครั้งใหญ่ในกรุงปารีสจะเกิดขึ้น ทำให้คณะกรรมาธิการการบริหารฝรั่งเศสไม่อาจเพิกเฉยได้และนำไปสู่การจับกุมตัวพระองค์ ต่อมาทั้งลามาร์ตินและโรลแลงได้ประกาศในสภาว่าพระเจ้าหลุยส์นโปเลียนควรถูกตัดสิทธิเพิกถอน แต่ทว่าเสียงส่วนใหญ่ในสภาแห่งชาติซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นกลุ่มอนุรักษ์นิยมต่างปฏิเสธอย่างแข็งขันและยังเคารพยกย่องพระองค์อย่างมาก³⁰ ทว่าพระเจ้าหลุยส์นโปเลียนก็ทรงลงแข่งในการหยั่งเสียงเพื่อหาฐานเสียงการสนับสนุนพระองค์โดยทรงส่งลายพระราชหัตถเลขาลาออกจากการเป็นสมาชิกสภา แต่ทว่าเสียงส่วนใหญ่ในสภาแห่งชาติยังปรารถนาที่จะให้พระองค์ทรงเป็นสมาชิكدังเดิม กระแสความนิยมชมชอบของพระองค์ในมวลหมู่สมาชิกสภาเริ่มเพิ่มขึ้นตาม

29 Jonathan Sperber, (1994), op. cit., pp. 19-20.

30 R.J.W. Evans, (2000), op. cit., p. 171-174.

ลำดับซึ่งสวนกระแสความนิยมของคณะกรรมการฯ ซึ่งถูกตำหนิจากสมาชิกสภาอยู่บ่อยครั้ง

การปรากฏตัวของพระเจ้าหลุยส์โปเลียนจึงเป็นสิ่งประจักษ์ว่าประชาชนชาวฝรั่งเศสในเวลานี้ต้องการความปลอดภัยของผู้นำที่มีความสามารถในการปกครองที่ประเทศเกิดความวุ่นวายโดยเฉพาะในช่วงเวลาของการเกิดการปฏิวัติที่ไล่เลี่ยกันตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์และมิถุนายนตามลำดับ พระเจ้าหลุยส์โปเลียนทรงแสดงออกถึงภาพลักษณ์ว่าพระองค์นั้นทรงอยู่เหนือการเมืองและความขัดแย้ง ขณะเดียวกันประชาชนทุกชนชั้นของฝรั่งเศสก็มองว่าพระองค์กำลังทรงสร้างภาพลักษณ์สมัยอันรุ่งโรจน์เหมือนเมื่อครั้งจักรพรรดินโปเลียนที่ 1 ด้วยเหตุนี้ประชาชนทุกชนชั้นจึงมีความคิดที่หวงย้อนถึงวันวานในรัชสมัยที่จักรพรรดินโปเลียนทรงปกครองฝรั่งเศสในช่วง ค.ศ.1799-1815 และหวังที่จะให้พระองค์ทรงสร้างประเทศฝรั่งเศสให้ยิ่งใหญ่ ด้วยเหตุนี้ต่อมาไม่นานประชาชนจึงหันมาสนับสนุนพระเจ้าหลุยส์โปเลียนด้วยเหตุผลลักษณะเดียวกัน ปรากฏการณ์ดังกล่าวที่เกิดขึ้นนี้อาจกล่าวได้ว่าเป็นการซ้ำรอยประวัติศาสตร์เดิมของฝรั่งเศสอีกครั้ง นอกจากนี้พระเจ้าหลุยส์โปเลียนยังทรงกล่าวอ้างว่าพระองค์ทรงเป็นทุก ๆ สิ่งของประชาชนชาวฝรั่งเศส ขณะเดียวกันกลุ่มนิยมสถาบันกษัตริย์ทั้งสายที่สนับสนุนราชวงศ์บูร์บงและราชวงศ์ออร์เลอองส์ต่างก็มองว่าพระองค์คือสายใยที่เชื่อมความเป็นปึกแผ่นของสถาบันกษัตริย์ฝรั่งเศส ทำให้ ณ เวลานั้นกระแสความนิยมในพระเจ้าหลุยส์โปเลียนก่อตัวขึ้นอย่างรวดเร็ว

(ซ้าย) นายพลคาแวงก์ผู้มีส่วนสำคัญในการปราบจลาจลเดือนมิถุนายน
(ขวา) พระเจ้าหลุยส์โปเลียนทรงใช้กระแสความนิยมของราชวงศ์โบนาปาร์ต
ในการรื้อฟื้นอำนาจของสถาบันพระมหากษัตริย์จนนำไปสู่การจัดตั้งจักรวรรดิ
ฝรั่งเศสที่สองในท้ายที่สุด

(ภาพจาก: <https://upload.wikimedia.org>)

การล่มสลายของสาธารณรัฐที่สองของ ฝรั่งเศสสู่การฟื้นตัวของสถาบันกษัตริย์

แม้ว่าภายหลังจากการปราบปรามการจลาจลเดือนมิถุนายน
สิ้นสุดลงแล้วก็ตาม แต่ถึงกระนั้นสภาวะทางการเมืองของฝรั่งเศสก็ยัง
คงวุ่นวายอยู่เป็นระยะ ๆ แม้จะมีการปราบปรามอย่างหนักจากทางการ
แล้วก็ตาม ทว่าก่อนหน้าการเลือกตั้งประธานาธิบดีที่จะมีถึงในวันที่
10 ธันวาคมนั้นกลุ่มโครงสร้างจารีตนิยมและนายพลคาแวงก์ต่างยังคง
หวาดกลัวจากการต่อต้านของฝูงชนตามท้องถนนรวมทั้งกระแสความ

นิยมของพระเจ้าหลุยส์โปเลียนที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งในวันที่ 2 กันยายน ค.ศ.1848 สภารัฐธรรมนูญแห่งชาติได้ให้สัตยาบันว่า จะไม่ยุบสภาลงจนกว่าพวกเขาจะสามารถร่างรัฐธรรมนูญและตรากฎหมายอันเป็นประโยชน์ต่อประชาชนชาวฝรั่งเศส ถึงแม้ว่าสภารัฐธรรมนูญแห่งชาติพยายามที่จะร่างรัฐธรรมนูญที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนหลายเรื่องโดยเฉพาะ กฎหมายว่าด้วยเรื่องสิทธิของการทำงาน (right to work) รวมทั้งเงื่อนไขต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความต้องการของชนชั้นผู้ใช้แรงงานเอาไว้ด้วย³¹ แต่อย่างไรก็ดี สมาชิกของพรรคอนุรักษนิยมก็ไม่อาจรับในต้วบทกฎหมายดังกล่าวได้เพราะมองว่าเป็นการเอื้อประโยชน์ให้แก่ชนชั้นล่างมากเกินไป อีกทั้งพวกเขายังมีความเจ็บแค้นต่อกลุ่มชนชั้นกรรมาชีพที่ก่อเหตุการณ์จลาจลในหลาย ๆ ครั้งของปีเดียวกันนี้ ในที่สุดในวันที่ 4 กันยายน ค.ศ.1848 สภารัฐธรรมนูญแห่งชาติซึ่ง ณ เวลานั้นถูกควบคุมโดยพรรคอนุรักษนิยม รวมทั้งกลุ่มโครงสร้างจารีตนิยมได้เริ่มร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ที่เอื้อประโยชน์ให้แก่ตนเองขึ้น³²

รัฐธรรมนูญฉบับใหม่นี้ร่างแล้วเสร็จในวันที่ 23 ตุลาคม ค.ศ.1848 และต่อมาอีกเพียงหนึ่งเดือนก็ได้จัดให้มีการเลือกตั้งประธานาธิบดีที่ได้กำหนดไว้ในวันที่ 10 ธันวาคมของปีเดียวกัน ผลของการเลือกนั้นปรากฏว่านายทหารส่วนใหญ่ของกองทัพเลือกพระเจ้าหลุยส์โปเลียน ขณะที่ทหารรักษาความสงบในเขตพระนครกลับสนับสนุนนายพลคาแวงยัค ทั้งนี้เนื่องจากนายทหารระดับสูงต่างมองว่าพระเจ้าหลุยส์โปเลียนเป็นผู้ที่สามารถขับเคลื่อนนโยบายการต่างประเทศโดยเฉพาะการทำศึกสงครามเพื่อสร้างเกียรติภูมิให้แก่ฝรั่งเศสให้กลับมายิ่งใหญ่ได้อีกครั้ง ขณะที่กลุ่มชนชั้นนายทุนอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ต่างก็สนับสนุนพระเจ้าหลุยส์โปเลียนโดยมี

31 Priscilla Robertson, (1952), op. cit., p. 179.

32 R.J.W. Evans, (2000), op. cit., p. 204.

วัตถุประสงค์ในการแตกหักกับชนชั้นแรงงานและกองกำลังปฏิวัติอื่น ๆ
ที่พร้อมจะเคลื่อนไหว

พวกกลุ่มนายทุนดังกล่าวนี้คาดการณ์ว่าพระเจ้าหลุยส์
นโปเลียนคงจะทำการปราบปรามกลุ่มก่อการปฏิวัติที่กำลังก่อตัวขึ้น
ในช่วงเวลานี้ แม้กระทั่งสมาชิกบางส่วนของชนชั้นกรมาชีพในเวลา
นี้ก็หันมาสนับสนุนพระเจ้าหลุยส์นโปเลียนเช่นกัน³³ เนื่องจากพวกเขา
ต้องการใช้พระองค์เป็นเครื่องมือในการกำจัดนายพลคาแวย์คซึ่งเป็น
ศัตรูที่พวกเขาเกลียดชังเป็นอย่างมาก รวมทั้งใช้พระองค์เป็นเครื่อง
มือในการกำจัดสมาชิกฝ่ายนิยมสาธารณรัฐของพวกชนชั้นกรมาชีพ
ในสภาแห่งชาติซึ่งได้ทรยศต่ออุดมการณ์ของชนชั้นกรมาชีพในสมัย
เหตุการณ์การจลาจลเดือนมิถุนายน นอกจากนี้ยังมีกลุ่มนายทุนขนาด
เล็กที่ให้การสนับสนุนพระเจ้าหลุยส์นโปเลียนให้ทรงปกครองประเทศ
ในฐานะที่ทรงเป็นเจ้านิรภัยใหญ่ของพวกเขาและเป็นผู้ควบคุมวงจร
เศรษฐกิจภายในประเทศ เช่นเดียวกับชนชั้นขวานาที่หันมาสนับสนุน
พระเจ้าหลุยส์นโปเลียนอย่างกว้างขวาง กลุ่มต่าง ๆ ดังที่กล่าวมา
ทั้งหมดล้วนมีอิทธิพลอย่างมากจนสามารถพองสถานะภาพของพระองค์
ให้มีฐานเสียงที่มั่นคงและเบ็ดเสร็จ จนเปรียบเสมือนเป็นการรัฐประหาร
เงียบที่มีกลุ่มเหล่านี้สนับสนุนอยู่เบื้องหลัง

ผลของการเลือกตั้งในวันที่ 10 ธันวาคม ค.ศ.1848 พระเจ้า
หลุยส์นโปเลียนทรงได้รับคะแนนเสียงท่วมท้น การที่พระเจ้าหลุยส์
นโปเลียนทรงชนะการเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดีเหนือนายพล
คาแวย์ครวมทั้งคนอื่น ๆ นั้นสาเหตุสำคัญหลักส่วนหนึ่งมาจากข้อ
เสียงของวงศ์ตระกูลนับตั้งแต่สมัยจักรพรรดินโปเลียนที่ 1 ที่ทรงเคย
ประกอบกรณียกิจเอาไว้ สิ่งนี้ถือได้ว่าเป็นส่วนสำคัญอย่างมากที่มีส่วน
ผลักดันและดึงดูดพลังมวลชนฐานเงียบให้มาสนับสนุนพระองค์เอง ขณะ
เดียวกัน การเลือกตั้งพระเจ้าหลุยส์นโปเลียนยังถือเป็นการสนับสนุน

33 Ibid., pp. 197-198

ราชสกุลบูร์บงและออร์เลอองส์ให้กลับขึ้นมามีอำนาจใหม่ในฝรั่งเศสอีกครั้ง ทั้งนี้ราชสกุลบูร์บงได้รับแรงสนับสนุนจากกลุ่มเจ้าที่ดิน ขณะที่ราชสกุลออร์เลอองส์ได้รับแรงสนับสนุนจากกลุ่มพ่อค้า นายทุน ด้วยเหตุนี้ภายหลังจากการเลือกตั้งแล้วเสร็จพระเจ้าหลุยส์นโปเลียนจึงมีความคิดที่จะนำพาฝรั่งเศสไปสู่โครงสร้างการปกครองด้วยสถาบันพระมหากษัตริย์อีกครั้ง

ภายหลังจากการเลือกตั้งประธานาธิบดีเสร็จสิ้นลง ไม่นานจากนั้นพระเจ้าหลุยส์นโปเลียนได้ทำการกวาดล้างผู้ที่ต่อต้านพระองค์อย่างลับ ๆ โดยเฉพาะสมาชิกกลุ่มนิคมสาธารณรัฐ พระองค์ทรงพยายามนำรูปแบบโครงสร้างแบบเก่าก่อนการปฏิวัติ ค.ศ.1789 นำกลับมาใช้ในสังคมฝรั่งเศสอีกครั้ง แต่ทว่าพระองค์ก็ได้รับการต่อต้านจากบรรดาชนชั้นกลางและปัญญาชนเป็นอย่างมาก ทำให้พระองค์จำต้องหยุดแผนการดังกล่าวลงชั่วคราว³⁴ พระเจ้าหลุยส์นโปเลียนซึ่งบัดนี้ได้กลายมาเป็นประธานาธิบดีฝรั่งเศสคนใหม่พยายามสร้างชาติโดยการชูประเทศให้เป็นชาติอุตสาหกรรมทัดเทียมกับอังกฤษตลอดจนการขยายเศรษฐกิจประเทศจนพระองค์ได้รับความนิยมอย่างท่วมท้น

ภายหลังจากการดำรงตำแหน่งเป็นประธานาธิบดีของสาธารณรัฐที่สองได้เพียงสี่ปี พระองค์ทรงโหมกระแสความนิยมในตัวพระองค์โดยการทำรัฐประหารด้วยการยุบสภาแห่งชาติลงในวันที่ 2 ธันวาคม ค.ศ.1851 ทั้ง ๆ ที่ตัวเขาไม่มีสิทธิทำเช่นนั้น พระองค์ได้ทรงยกสถานะเป็นผู้ปกครองประเทศแบบเบ็ดเสร็จ อย่างไรก็ตาม แม้จะมีคนออกมาต่อต้าน แต่ก็ยังเป็นจำนวนที่น้อยมาก ทั้งนี้สาเหตุส่วนหนึ่งมาจากการที่ประชาชนต่างเบื่อหน่ายกับการจลาจลที่ต่อเนื่องนับตั้งแต่เหตุการณ์ในเดือนกุมภาพันธ์และเดือนมิถุนายน อีกทั้งพวกเขามองว่าพระองค์จะสามารถนำพาประเทศไปสู่ความรุ่งเรืองได้ พระเจ้าหลุยส์นโปเลียนทรงใช้กำลังปราบปรามอย่างหนักส่งผลให้สาธารณรัฐที่สอง

34 Priscilla Robertson, (1952), op. cit., pp. 82-83.

ของฝรั่งเศสมีอันต้องยุติลง แต่อย่างไรก็ดี พระองค์ยังทรงคงให้สิทธิการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง (universal suffrage) ขึ้นอีกครั้งเพื่อเป็นการลดกระแสการต่อต้านจากกลุ่มนิยมสาธารณรัฐที่ยังคงมีฐานเสียงหนาแน่นในเขตตัวเมือง ทว่าในท้ายที่สุดความทะเยอทะยานในอำนาจก็ทำให้พระเจ้าหลุยส์นโปเลียนปราบดาภิเษกตนเองขึ้นเป็นจักรพรรดินโปเลียนที่ 3³⁵ และยังได้จัดตั้งจักรวรรดิที่สองของฝรั่งเศส (French second empire)³⁶ ขึ้นแทนสาธารณรัฐที่สองของฝรั่งเศสที่มีอายุเพียงสี่ปีเท่านั้น การอุบัติของจักรวรรดิที่สองของฝรั่งเศสจึงนับเป็นการปิดฉากการประชาธิปไตยปีแห่งการปฏิวัติ 1848 ที่มีอายุสั้นที่สุดในฝรั่งเศสอีกด้วย

สรุป

นับตั้งแต่ฝรั่งเศสมีการปกครองด้วยสถาบันกษัตริย์อีกครั้งใน ค.ศ.1815 ทว่าสถาบันกษัตริย์ก็ไม่ได้มีความมั่นคงเท่าใดนัก โดยเฉพาะในสมัยพระเจ้าหลุยส์ฟิลิปที่ทรงพยายามรวมอำนาจสู่ศูนย์กลาง การกระทำของพระองค์นำไปสู่ชนวนเหตุการณ์การจลาจลในเดือนกุมภาพันธ์และนำไปสู่การจัดตั้งสาธารณรัฐที่สองของฝรั่งเศสขึ้น แม้ว่าจะมีการจัดตั้งสาธารณรัฐที่สองของฝรั่งเศส แต่ทว่าการบริหารประเทศก็เป็นไปอย่างไม่ราบรื่นนัก ทั้งนี้เพราะคณะกรรมการบริหารการปกครองฝรั่งเศสไม่สามารถควบคุมเหตุการณ์ความไม่สงบในประเทศได้ โดยเฉพาะการก่อจลาจลของประชาชนในเขตพื้นที่ชนบทอันเนื่องมาจากวิกฤตการณ์ทางด้านเศรษฐกิจนับตั้งแต่ ค.ศ.1847 เป็นต้นมา เหตุการณ์ที่สำคัญเกิดขึ้นอีกครั้งในเดือนมิถุนายนของปีเดียวกันเมื่อประชาชนในปารีสก่อการจลาจลขึ้น แต่ทว่าการจลาจลครั้งนี้ถูกปราบลงอย่างรวดเร็ว เหตุการณ์ความวุ่นวายที่สืบเนื่องมานับตั้งแต่เดือน

35 R.J.W. Evans, (2000), op. cit., p. 218.

36 Robin W. Winks, (2005), p. 188.

กุมภาพันธ์จนถึงมิถุนายนทำให้ประชาชนหลายฝ่ายเริ่มเบื่อหน่ายต่อการปกครองของรัฐบาลสาธารณรัฐที่สอง ขณะเดียวกันการปรากฏตัวของพระเจ้าหลุยส์นโปเลียนในช่วงเวลาดังกล่าว ทำให้พระองค์สามารถช่วงชิงพื้นที่ทางการเมืองในช่วงแห่งความวุ่นวายนี้ได้ พระองค์ทรงเป็นตัวเลือกสุดท้ายของปวงชนชาวฝรั่งเศสที่ต้องการแทนที่รัฐบาลเก่า ในที่สุดพระองค์ก็ได้รับเลือกเป็นประธานาธิบดีคนใหม่ ทว่าไม่นานจากนั้นพระองค์ก็ทรงจัดตั้งจักรวรรดิที่สองของฝรั่งเศสพร้อม ๆ กับทรงยุบสาธารณรัฐที่สองของฝรั่งเศสลงโดยปราศจากการต่อต้านแต่อย่างใด การกระทำดังกล่าวนี้จึงทำให้อุดมการณ์ของการปฏิวัติ 1848 ต้องสิ้นสุดลงในที่สุด

บรรณานุกรม

- Blanning, T.C.W.. (2000). *The Nineteenth Century: Europe 1789-1914*. Oxford: Oxford University Press.
- Blum, Jerome. (1966). *The European World Since 1815: Triumph and Transition*. London: Routledge.
- Evans, R.J.W.. (2000). *The Revolutions in Europe, 1848-1849: From Reform to Reaction*. Oxford: Oxford University Press.
- Jones, Peter. (1991). *The 1848 Revolutions*. London: Routledge.
- Langer, William. (1971). *The Revolutions of 1848*. New York: Harper Press.
- Pakeman, Sydney Arnold. (1958). *The Modern World, 1789-1957*. London: Macmillan.
- Palmer, R.R. and Colton, Joel. (1995). *A History of the Modern World*. New York: McGraw-Hill, Inc..
- Robertson, Priscilla. (1952). *Revolutions of 1848: A Social History*. New Jersey: Princeton University Press
- Sperber, Jonathan. (1994). *The European revolutions, 1848-1851*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Stearns, Peter N.. (1974). *The Revolutions of 1848*. New York: Norton Press.

Winks, Robin W.. (2005). *Europe and the Making of Modernity: 1815-1914*. Oxford: Oxford University Press.